

Raport o stanie gminy Wałbrzych za rok 2021

POMOC SPOŁECZNA

SPIS TREŚCI

1	DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŁBRZYCHU	4
2	REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJACYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	4
3	UDZIELONE ŚWIADCZENIA W ROKU 2021.....	6
4	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DZIENNE DOMY POMOCY	7
5	PRACA Z OSOBAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZALEŻNYMI.....	11
6	PRACA SOCJALNA I ZADANIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH.	13
7	POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W RAMACH WOLONTARIATU.	15
7.1	Asystent osoby niepełnosprawnej	16
7.2	Opieka wytchnieniowa	17
8	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	18
9	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW.....	22
9.1	ŚWIADCZENIA RODZINNE	23
9.2	ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE	24
9.3	POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	24
9.4	JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE WYPŁACANE NA PODSTAWIE USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”.....	25
9.5	ŚWIADCZENIE „DOBRY START”	25
9.6	KARTA DUŻEJ RODZINY.....	26
9.7	WAŁBRZYSKA KARTA RODZINA 3 PLUS.....	26
10	DODATKI MIESZKANIOWE, ENERGETYCZNE/DOPLĄTY DO CZYNSZU	26
10.1	DODATKI MIESZKANIOWE	26
10.2	DODATKI ENERGETYCZNE.....	27
10.3	DOPLĄTY DO CZYNSZU W RAMACH PROGRAMU „MIESZKANIE NA START”	28

10.4	DOPLĄTY DO CZYN SZU W ZWIĄZKU Z COVID-19.	29
11	POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.....	29
12	REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	30
12.1	Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:.....	30
12.2	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:.....	31
12.3	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się:	31
12.4	Dofinansowanie likwidacji barier technicznych:	32
12.5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych:	32
12.6	Warsztaty Terapii Zajęciowej:	33
12.7	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych:.....	33
12.8	Program „Aktywny Samorząd”:.....	34
13	SZCZEPHENIA PRZECIW COVID – 19.....	36
13.1	Rejestracja na szczepienia przeciw COVID -19.	36
13.2	Transport osób z niepełnosprawnością i 70 + na szczepienia przeciw COVID – 19	36
13.3	Szczepienia w domu	36
14	POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.	36
15	DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA – PROGRAMY/PROJEKTY I POROZUMIENIA.	37
15.1	15.1. POROZUMIENIE AKTYWIZACYJNE Z PUP.	37
15.2	PROGRAM WIELOLETNI „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	37
15.3	PROJEKT „NIE EMIGRUJĘ – TU PRACUJĘ”.	38
15.4	PROJEKT „NIE EMIGRUJĘ – TU ŻYJĘ”.	40
15.5	PROJEKT „CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ...CHCĘ BYĆ,... CZYLI ODKRYWAMY ŻYCIE NA NOWO”	

16	ZADANIA Z PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY.....	41
16.1	Organizacja szkolenia "Spójrz Inaczej"- program rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	44
16.2	16.2. „Lokalna współpraca – to się opłaca“ - spotkania w dzielnicach.	45
16.3	„Kampania Ławkowa“.....	45
16.4	„Bezpieczna Kwarantanna”	45
16.5	DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.	46
16.6	ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	47
17	DZIAŁALNOŚĆ SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA.....	48
18	WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.	48
18.1	PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO	52
19	PIECZA ZASTĘPCZA – ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM RODZICÓW. 54	
19.1	ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ.	54
19.2	INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.	57
19.3	POPRAWA SYTUACJI I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ.....	59
20	UCHWAŁY 2021– MOPS.....	60
21	DZIAŁANIA MOPS PODEJMOWANE W CELU MINIMALIZACJI ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA PUBLICZNEGO ZWIĄZANEGO Z ROZPRZESTRZENIANIEM SIĘ WIRUSA SARS-CoV-2	62

1 DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŁBRZYCHU

Misją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców miasta Wałbrzycha. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, w 2021 roku również kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom miasta form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, w tym wynikające z konieczności udzielania wsparcia w związku z wprowadzonym 20 marca 2020r. stanem epidemii w Polsce. Sytuacja społeczna wywołana pandemią stanowiła wyzwanie dla organizacji oraz funkcjonowania Ośrodka. Wdrożono nowe rozwiązania, aby w jak największym stopniu zrealizować zadania. Dołożono wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi świadczeniobiorców. Wszystkie zadania realizowane były w sposób ciągły z ograniczeniem bezpośredniego kontaktu z osobami wymagającymi wsparcia oraz z zachowaniem reżimów sanitarnych i procedur bezpieczeństwa.

Podstawową dziedziną działalności Ośrodka jest pomoc społeczna. Ośrodek realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, świadczeń wychowawczych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, dopłaty do czynszów w ramach programu „Mieszkanie na start”, pomocy materialnej dla wałbrzyskich uczniów, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz potwierdzaniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób, którzy nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego, realizuje również projekty adresowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z różnych form pomocy społecznej, finansowane z środków Unii Europejskiej przy wsparciu gminy.

Ponadto Ośrodek realizuje również zadania z: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, a także wspierania rodziny, a także jako powiatowe centrum pomocy rodzinie z zakresu pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni wydają skierowania do odbioru żywności w ramach programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebujących, której dystrybutorem jest Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. W 2021 roku, ośrodek realizował trzy projekty finansowane lub współfinansowane z środków Unii Europejskiej z czego jeden projekt został zakończony.

2 REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka.

Analiza podstawowych zjawisk występujących w pomocy społecznej wynika, że nastąpił niewielki spadek liczby osób korzystających ze świadczeń spowodowany w głównej mierze spadkiem bezrobocia w Wałbrzychu, a także konsekwentnym działaniami, prowadzonymi wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy, zmierzającymi

do aktywizacji osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia finansowego. Zatrudnienie podjęło 236 osób korzystających z pomocy społecznej. Pomimo, że liczba osób pobierających świadczenia nieznacznie spadła, liczba osób objętych pracą socjalną pozostała na takim samym poziomie. Główną przyczyną konieczności udzielenia intensywnego wsparcia w ramach prowadzonej pracy socjalnej jest nadal znaczna liczba osób starszych i samotnych wymagających wsparcia pracowników socjalnych zwłaszcza w okresie pandemii. Złożona sytuacja społeczna, pandemia oraz izolacja postawiła wymagania systemowi pomocy społecznej. Społeczeństwo przeżywa różnorakie trudności, z którymi muszą zmierzyć się pracownicy służb społecznych. Pomoc społeczna w tej sytuacji zajmuje strategiczne miejsce. Jej celem jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby oraz możliwości. W tym trudnym społecznie czasie bardzo istotna jest praca socjalna ukierunkowana m. in. na działania profilaktyczne oraz interwencyjne. Pojawiające się trudności i potrzeby mieszkańców Wałbrzycha wywołały konieczność zmiany w zakresie wykorzystania metod i narzędzi pracy socjalnej. W 2021 roku praca pracowników socjalnych koncentrowała się w dużej mierze na kontakcie zdalnym, telefonicznym lub online. Było to związane z nową organizacją pracy z klientami. Taka forma realizacji zadań jest bardziej wymagająca, opiera się głównie na kompetencjach komunikacyjnych pracowników oraz wymaga poświęcenia odpowiedniego wymiaru czasu. Praca socjalna w obliczu kryzysu postawiła wymagania merytoryczne i organizacyjne. Pracownicy podejmowali działania, które musiały odpowiadać na potrzeby klientów diagnozowane w obecnej sytuacji.

Nastąpił spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne, natomiast kwota wypłacanych świadczeń wzrosła. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest wprowadzenie do ustawy o świadczeniach rodzinnych tzw. zasady „złotówka za złotówkę” przez co osoby, które dotychczas nie kwalifikowały się do pomocy, bo przekraczały kryterium dochodowe, obecnie otrzymują świadczenie w pomniejszonej wysokości. Kolejnym powodem jest wprowadzenie świadczenia wychowawczego, tzw. 500+. Liczba odbiorców tego świadczenia pozostała na podobnym poziomie jak w ubiegłym roku. W 2021r. została zmieniona ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która przenosi od 1 stycznia 2022r. obsługę świadczenia wychowawczego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z tym 2021 rok był ostatnim, w którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w całości realizował wypłatę świadczenia wychowawczego. W 2022r. świadczenie będzie wypłacane wyłącznie do maja. Po 31 maja 2022 roku będą wypłacane wyłącznie świadczenia zaległe, np. po ustaleniu prawa do świadczeń przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki, w przypadku rodzin dla których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W wyniku zmiany przepisów od 1 lipca 2021 roku jednorazowe świadczenie dobry start, tzw. 300+, które można otrzymać jednorazowo w roku szkolnym na zakup podręczników, zeszytów i akcesoriów szkolnych dla uczniów przyznaje i wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a nie jak do tej pory MOPS.

W 2021 roku wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wyniosły ogółem 187.112.105,31 zł w tym:

Tabela 1.

1. Zadania zlecone Gminie finansowane z budżetu państwa	126.214.569,55 zł
2. Zadania zlecone Powiatowi finansowane z budżetu państwa	3.441.093,83 zł
3. Zadania własne powiatowe na podstawie porozumień	35.737,70 zł

4. Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu państwa	13.916.210,40 zł
5. Zadania finansowane z budżetu gminy	33.901.308,38 zł
6. Zadania finansowane z budżetu powiatu	9.393.775,78 zł
7. Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego	179.034,77 zł
8. Zadania finansowane z funduszy z budżetu państwa	30.374,90 zł

Udział środków własnych gminy w stosunku do środków z budżetu państwa w okresie ostatnich pięciu lat na świadczenia z pomocy społecznej przedstawiono w tabeli (zasiłki, usługi opiekuńcze, DPS).

Tabela 2.

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Środki własne gminy	11 803 876	11.092.212	12.121.906	11 967.996	14 241 825
Środki z budżetu państwa (dofinansowanie zadań własnych)	14 156 639	11.894.751	11.400.559	11 261.909	10 472 431
Razem	25.960 515	22.986.963	23.522.465	23 229.905	24 714 256

Wszystkie świadczenia finansowe są zadaniami własnymi gminy, jednak część zadań jest nadal dofinansowywana z budżetu państwa w tym: zasiłki stałe i okresowe w całości, a pomoc na realizację Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w 60%.

3 UDZIELONE ŚWIADCZENIA W ROKU 2021

Tabela 3.

Rodzaj zasiłku	2019		2020		2021	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	1538	7 417 998	1364	6 807 877	1264	6 304 798
Składki zdrowotne	1390	644 835	1255	592 478	1151	554 172
Zasiłki okresowe	2278	2 465 932	2239	2 818 997	1707	2 614 793
Zasiłki celowe:						
specjalne zasiłki celowe	471	245 672	459	219 102	389	139 899

Rodzaj zasiłku	2019		2020		2021	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Zasiłki celowe w ramach programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania	2161	1 551 769	2389	1 891 124	1922	1 565 214
Posiłki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1062	981 571	888	833 932	762	1 026 870
Pogrzeby	67	157 438	83	190 538	70	207 768
Usługi opiekuńcze	432	2 611 758	407	2 526 332	403	3 335 043

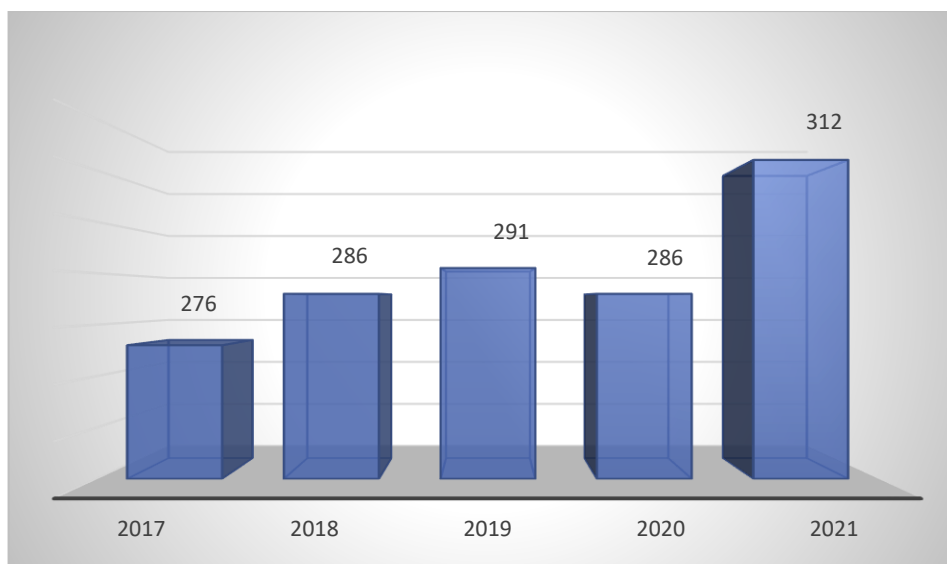
Z powyższych danych wynika, że od kilku lat ustabilizowała się liczba osób korzystających z zasiłków stałych oraz usług opiekuńczych. Natomiast liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej tj. zasiłki okresowe oraz celowe kolejny rok nieznacznie zmniejszyła się, na co m.in. wpływ miało podejmowanie działań zmierzających do podjęcia oraz kontynuowania zatrudnienia, konsekwentne przestrzeganie zasady odmowy bądź wstrzymania wypłaty świadczeń z pomocy społecznej osobom marnującym otrzymywane świadczenia, osobom odmawiającym współpracy z pracownikiem socjalnym, osobom nie realizującym kontraktów socjalnych. Wysokość środków wypłacanych na usługi opiekuńcze wzrosła w stosunku do lat ubiegłych. Spowodowane to było wzrostem kosztu jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych.

W celu przeciwdziałania niweczeniu uzyskanej pomocy i marnotrawstwu przyznanych środków osoby, głównie nadużywające alkoholu lub marnotrawiące przyznaną pomoc, nie otrzymywały pomocy w gotówce, lecz, tak jak w latach ubiegłych realizowano ją w jednym z 5 sklepów spożywczych na terenie miasta.

4 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DZIENNE DOMY POMOCY

Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku, a dla których zapewniana przez rodzinę lub Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opieka jest niewystarczająca. Łącznie w 2021 roku w domach pomocy społecznej przebywało 312 mieszkańców Wałbrzycha, na koniec roku były to 272 osoby. W ciągu roku umieszczono 76 osób, w tym 13 osób z zaburzeniami psychicznymi lub z upośledzeniem umysłowym (10 osób na podstawie postanowienia sądu). W związku z koniecznością pilnego udzielenia pomocy 1 osobę umieszczono w domu pomocy społecznej dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych poza Wałbrzychem. W okresie od 2017 do 2019 roku systematycznie wzrastała liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej, w 2020 roku liczba osób wymagających umieszczenia w domach pomocy społecznej nieznacznie zmniejszyła się. W 2021 roku umieszczono 30 osób więcej w stosunku do roku ubiegłego. Wynika to z faktu dużego zapotrzebowania na tą formę pomocy oraz utworzenia nowej placówki na terenie miasta dysponującej 30 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz w podeszłym wieku. Dane dotyczące liczby mieszkańców Wałbrzycha przebywających w domach pomocy społecznej w ciągu całego roku zawiera poniższy wykres

Na terenie miasta Wałbrzycha funkcjonują 3 domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz przewlekle somatycznie chorych. Oferują one łącznie 127 miejsc.

- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Zachodniej 17 prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi z siedzibą władz prowincjonalnych w Poznaniu. Działa na podstawie umowy zawartej z gminą Wałbrzych do 31 grudnia 2022 roku. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 4104,07 zł. W 2021 roku umieszczono w nim 15 mieszkańców Wałbrzycha.
- Dom Seniora Rusinowa przy Osiedlu Górniczym 19A przeznaczony jest dla 49 osób. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 4087,33 zł. W 2021 roku umieszczono w nim łącznie 11 mieszkańców Wałbrzycha.
- Dom Seniora Biały Kamień przy ul. Andersa 162A otwarty w maju 2021 roku jest stacjonarną placówką pobytu, koedukacyjną, przeznaczoną dla 30 osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 4007,44 zł. W 2021 roku umieszczono w nim łącznie 36 osób.

Ponadto mieszkańcy Wałbrzycha w 2021 roku przebywają w 46 domach pomocy społecznej na terenie całego kraju, w tym w 12 domach przebywają osoby z zaburzeniami psychicznymi, w 9 domach z upośledzeniem umysłowym, w 4 domach przebywają osoby niepełnoletnie.

Tabela 4. Miejsca pobytu mieszkańców Wałbrzycha w Domach Pomocy Społecznej w roku 2021r. (stan na 31.12.2021 r.)

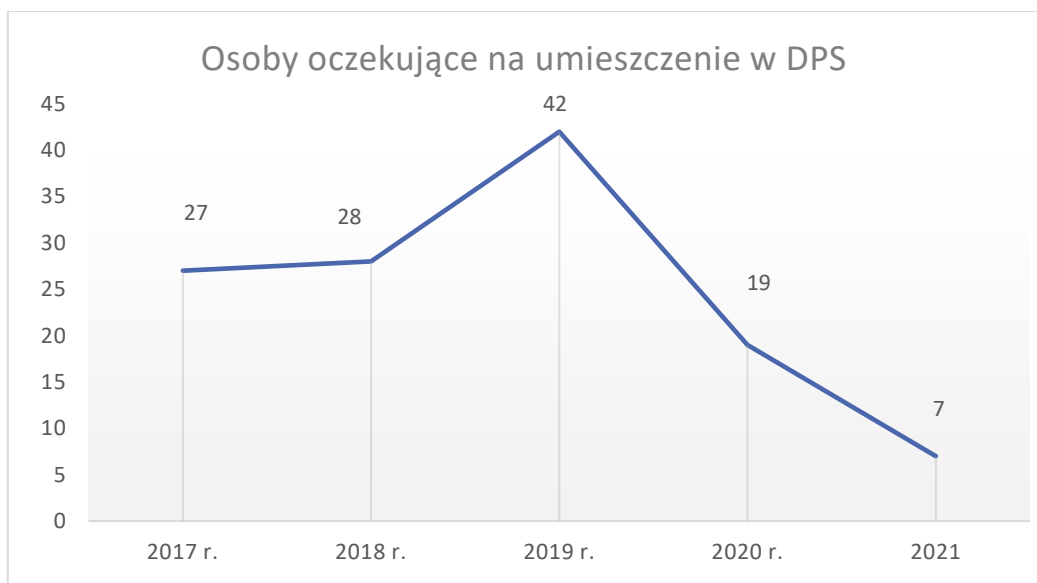
	Umieszczeni w 2021 r.	Zgony lub rezygnacje	Stan na 31.12.2021 r.	Osoby oczekujące
Domy pomocy społecznej w Wałbrzychu				
DPS Dom Seniora Rusinowa	11	9	49	4
DPS na ul. Zachodniej	15	14	47	
DPS Biały Kamień	36	7	29	

	Umieszczeni w 2021 r.	Zgony lub rezygnacje	Stan na 31.12.2021 r.	Osoby oczekujące
Inne domy pomocy społecznej poza Wałbrzychem				
Dla osób somatycznie chorych, starszych	1	7	35	0
Dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7	3	62	3
Dla osób z upośledzeniem umysłowym	4	0	38	0
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelekt.	2	0	12	0
Razem	76	40	272	7

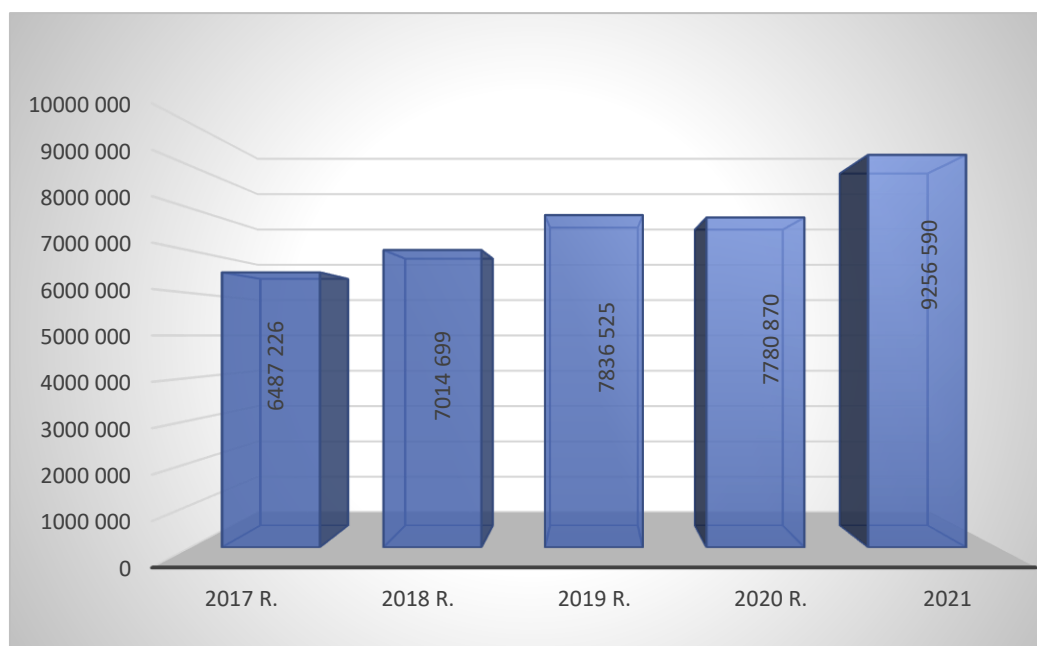
Na koniec 2021 roku na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało 7 osób, w tym 3 osoby z zaburzeniami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym (2 osoby z postanowienia sądu). W związku z 2 wolnymi miejscami w wałbrzyskich domach pomocy, którymi dysponowano od grudnia 2021 roku, spośród 4 osób oczekujących umieszczono 2 w styczniu 2022 roku.

Ośrodek, ze względu na niewystarczające środki finansowe, stara się maksymalnie długo zapewniać pomoc usługową w miejscu zamieszkania lub zapewniać miejsce w mieszkaniach chronionych. Łączny koszt pobytu w domach pomocy społecznej wyniósł 9 256 590 zł i wzrósł w stosunku do ubiegłego roku o 1 475 720 zł. Wzrost wysokości wydatków na pobyt pensjonariuszy spowodowany jest zwiększeniem liczby osób umieszczonych w 2021 roku w domach pomocy społecznej, w tym w nowo utworzonym w wałbrzyskiej dzielnicy Biały Kamień.

Koszty utrzymania w poszczególnych DPS oraz kierowane osób ubogich z niskim dochodem spowodowało, że średni miesięczny koszt dopłaty do każdej osoby przebywającej w domu pomocy społecznej w 2021 r. wyniósł 2 836 zł i wzrósł w stosunku do 2020 roku o 74 zł. Wynika z tego, że większość kosztów pobytu w domach pomocy społecznej ponosi gmina, a nie mieszkańcy.

Poniższy wykres obrazuje systematyczny wzrost kosztów pobytu mieszkańców Wałbrzycha w domach pomocy społecznej.

Od listopada 2014 roku, przy ul. Kasztelańskiej działa Dzienny Dom Pomocy, utworzony w ramach Rządowego Programu „Senior Wigor”. Placówka dostosowana jest do pobytu 20 osób w wieku senioralnym, którym zapewnia się wyżywienie, zajęcia rehabilitacyjne, kulturalne, terapeutyczne. W godzinach wieczornych, w DDP działa Klub Seniora skupiający mieszkańców pobliskich dzielnic. Dzienny Dom Pomocy jest placówką filialną Domu Seniora Rusinowa.

W styczniu 2020 roku otwarto drugi w mieście Dzienny Dom Pomocy Senior Plus. Punkt powstał na parterze kamienicy przy ul. Niepodległości 78 w dzielnicy Podgórze. Remont wykonano dzięki wsparciu finansowemu z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu Senior+ oraz wkładowi własnemu gminy. Na potrzeby seniorów przygotowano zaplecze w postaci dużej sali ogólnej, kuchni i sanitariatów, a także gabinetu pielęgniarki. W ramach pobytu seniorzy mają zapewnioną opiekę przez 8 godzin od

poniedziałku do piątku, dostęp do specjalistów oraz dwa posiłki. Na potrzeby seniorów zatrudniono terapeutę zajęciowego, animatorów kultury, rehabilitanta, fizykoterapeutę, a także pielęgniarkę. Docelowo w powstałych pomieszczeniach dostosowanych do potrzeb osób starszych może spędza czas 20 seniorów z Wałbrzycha.

W skutek pandemii domy dziennego pobytu były okresowo zamknięte. Pomocy seniorom udzielano w ich miejscu zamieszkania, dowożąc posiłki oraz udzielając wsparcia psychologicznego i informacyjnego.

5 PRACA Z OSOBAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZALEŻNYMI.

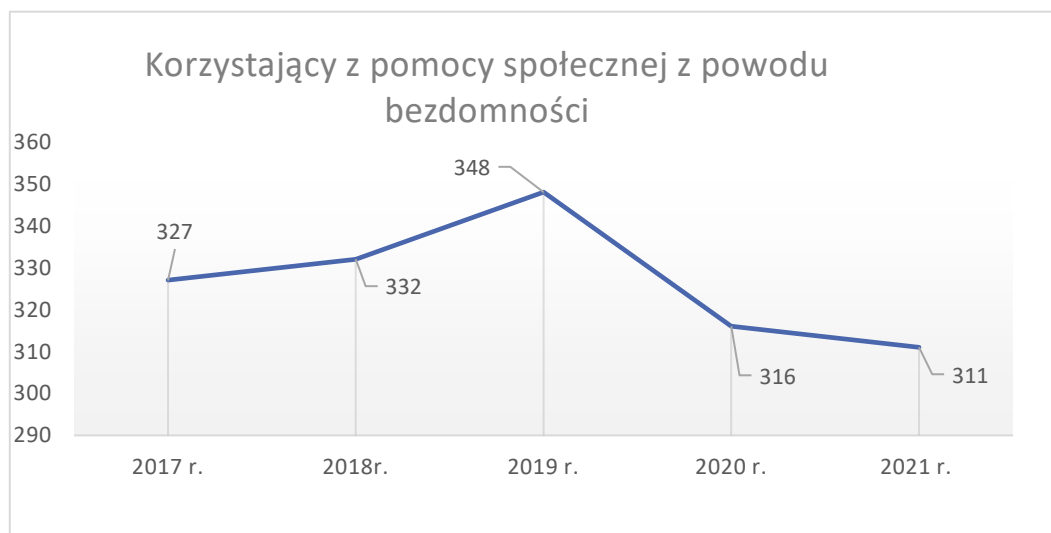
Działania skierowane do tej grupy osób prowadzone są w Centrum Wsparcia Socjalnego MOPS. W ramach Centrum, pracę z osobami bezdomnych w gminie koordynuje Zespół ds. Bezdomnych. Zadaniem zespołu jest minimalizowanie bezpośredniego zagrożenia egzystencji osób bezdomnych oraz przewyciężenia skutków zjawiska w dalszym działaniu. Ważnym elementem wsparcia osób bezdomnych jest praca socjalna, polegająca na aktywizowaniu osób bezdomnych do podejmowania działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, doprowadzając ostatecznie do wyjścia z bezdomności. Ponadto, prowadzone są działania interwencyjne mające na celu zabezpieczenie osób bezdomnych przed utratą życia i zdrowia. Zespół nadzoruje funkcjonowanie schronisk dla bezdomnych, ponadto ściśle współpracuje w skali całego roku z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi schroniska dla bezdomnych w tym na terenie miasta schroniskiem dla osób bezdomnych prowadzonym przez Stowarzyszenie MARKOT.

W strukturze Centrum Wsparcia Socjalnego funkcjonują następujące placówki:

- **Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn** przy ul. Pocztowej 22 przeznaczone jest dla 60 mężczyzn. Placówka zapewnia schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, osobom bezdomnym, samotnym z terenu miasta Wałbrzycha. W 2021 r. z pobytu w schronisku skorzystało 147 mężczyzn. Placówka pełni funkcję otwartego domu wsparcia dziennego, w którym w ciągu dnia mogą przebywać osoby bezdomne nie będące mieszkańcami domu. Korzystają one z pomocy psychologicznej, terapeutycznej i zabiegów pielęgnacyjno – higienicznych. Ze względu na trwający stan epidemii Covid – 19, każda osoba przyjmowana do placówki wykonywany miała test. Celem powyższego działania było zapewnienie wszystkim osobom zamieszkującym w placówce, jak i pracownikom bezpieczeństwa.
- **Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.** W 2021 r. z pobytu w placówce skorzystały 45 osób (19 kobiet, 26 dzieci). W ramach podejmowanych działań kobiety realizowały program usamodzielnienia, korzystały z konsultacji psychologicznych.
- **Schronisko dla Bezdomnych Kobiet** przy ul. Ogrodowej 2a przeznaczone jest dla 30 kobiet - 30 miejsc. Placówka zapewnia schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, osobom bezdomnym, z terenu miasta Wałbrzycha na podstawie decyzji administracyjnej. W 2021 r. z pobytu w schronisku dla bezdomnych kobiet skorzystało 44 kobiety.
- **Ogrzewalnia dla bezdomnych**, funkcjonująca jako placówka interwencyjna, mająca na celu zabezpieczenie osób bezdomnych, które z różnych przyczyn nie przebywają w schroniskach dla bezdomnych, najczęściej na skutek nieprzestrzegania regulaminu organizacyjnego. Celem wsparcia było zapobieganie sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób bezdomnych w okresie zimowym. W placówce mogły przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu i substancji psychoaktywnych. Ogrzewalnia w sezonie zimowym 2020/2021 funkcjonowała w budynku przy ul. Beethovena 24a. Placówka zakończyła swoją działalność 15 kwietnia 2021 r. W listopadzie 2021 r. Ogrzewalnia dla Osób

Bezdomnych wznowiła swoją działalność w nowej lokalizacji przy ul. Orkana 55, z uwagi na przekazanie nieruchomości przy ul. Beethovena 24a pod inwestycje Gminy Wałbrzych. Placówka zapewniała nocleg od godziny 19:00 do godziny 07:00. Zgodnie z obowiązującymi procedurami wyodrębniono pomieszczenie z przeznaczeniem na izolatkę w funkcjonującej Ogrzewalni. Osoba bezdomna, która wykazywała oznaki zakażenia wirusem SARS-CoV-2 miała przeprowadzony test, a w przypadku jego pozytywnego wyniku zostawała umieszczona w Izolatorium w Szczawnie Zdroju. W roku 2021 r. z pobytu w ogrzewalni skorzystało łącznie 55 osób.

- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** przy ul. Ogrodowej 2a, przeznaczony jest dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W ramach działania placówki udzielana jest natychmiastowa specjalistyczna pomoc psychologiczna, poradnictwo socjalne, prawne. W sytuacjach uzasadnionych udzielana jest pomoc w formie schronienia do 3 miesięcy. W 2021 r. ze wsparcia w formie pobytu w hostelu skorzystało 70 osób (w tym 38 osób dorosłych i 32 dzieci).
- **Mieszkania chronione przy ul. Ogrodowej 2a – 7 mieszkań wspieranych dla 23 osób; 2 mieszkania treningowe ul. Piotra Skargi, ul. Szkolna – 8 miejsc.** Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub pobytu w okresie oczekiwania na umieszczenie w placówkach typu DPS, ZOL itp. W 2021 r. z pobytu w mieszkaniu chronionym wspieranym skorzystały 63 osoby, w tym 23 kobiety oraz 40 mężczyzn, natomiast w mieszkaniach treningowych przebywało w ciągu roku łącznie 16 mężczyzn.

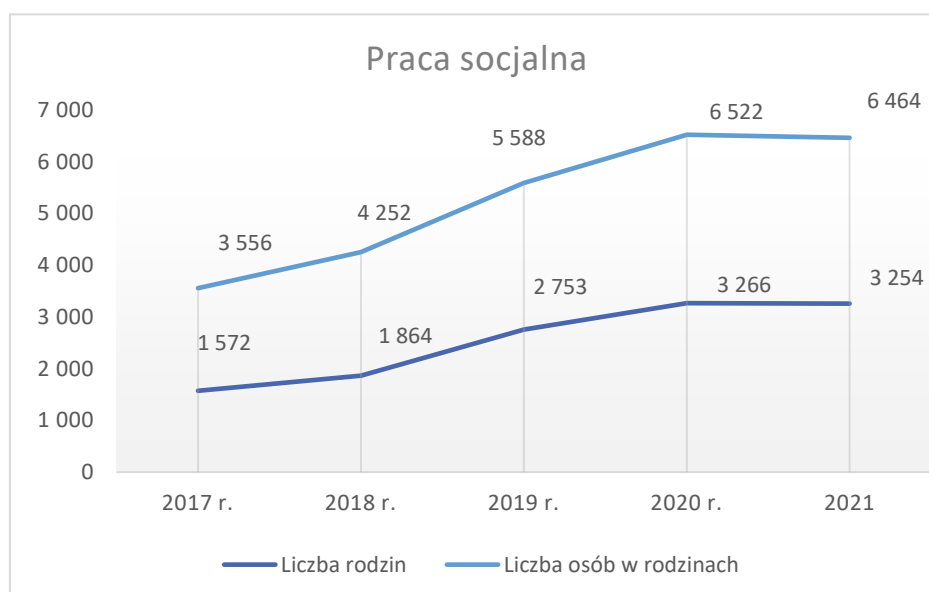
W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających ze schronienia w placówkach dla osób bezdomnych oraz personelu podmiotów prowadzących placówki udzielające schronienia wdrożono i kontynuowano przestrzeganie szczegółowych zasad higieny, poinformowano osoby korzystające ze schronienia w placówkach o konieczności ograniczenia aktywności poza jej terenem do niezbędnych sytuacji tego wymagających, wprowadzono monitorowanie stanu zdrowia osób korzystających oraz personelu, w przypadku niepokojących objawów zapewniono kontakt z lekarzem, możliwość wykonania testu w kierunku Sars-CoV-2. Osoba bezdomna, u której wynik testu w kierunku

zakażenia wirusem byłby pozytywny została odizolowana w oddzielnym pomieszczeniu do czasu wydania jej skierowania przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej do umieszczenia w Izolatorium. Wszystkie osoby bezdomne pozostające w przestrzeni miasta podlegały systematycznym patrolom przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej przy zachowaniu zasad reżimu sanitarnego. Nie wszystkie wyraziły wolę pobytu w placówkach dla osób bezdomnych funkcjonujących na terenie Wałbrzycha.

6 PRACA SOCJALNA I ZADANIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga indywidualnego podejścia, które wykorzystuje metody adekwatne do zdiagnozowanego problemu. Jedną z form pomagania jest praca socjalna, którą należy rozumieć jako zespół umiejętności powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pomocy społecznej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na dochód i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, a prowadzona jest przez pracowników socjalnych.

W 2021 roku liczba osób i rodzin wymagających wsparcia w formie pracy socjalnej ze względu na problemy związane m. in.: z uzależnieniami, przemocą, zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością oraz długotrwałą i ciężką chorobą itp. pozostała na tym samym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. Poniższy wykres obrazuje coroczny wzrost liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną w stosunku do lat 2017-2019. Prowadzenie pracy socjalnej, w zależności od złożoności problemów występujących u osoby lub w rodzinie wymaga od pracowników socjalnych kompleksowego ich rozwiązywania i pochłania zdecydowanie więcej czasu niż rozpatrywanie wniosków o udzielenie wyłącznie pomocy finansowej. Poniżej przedstawiono liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach, w których prowadzona jest praca socjalna. Zaznaczyć należy, że w 1214 rodzinach udzielono pomocy wyłącznie w formie pracy socjalnej.

Od kilku lat można zauważyć tendencję spadkową rodzin korzystających ze świadczeń finansowych, natomiast wzrasta liczba rodzin objętych pracą socjalną. W roku 2021 nastąpił kolejny wzrost, w stosunku do roku 2020 jest większy o kolejne 9,5%.

Praca socjalna w latach 2017-2021, przedstawiona wraz ze jej wskaźnikiem, obliczanym jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin/osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

Tabela 5.

	2017	2018	2019	2020	2021
Wskaźnik pracy socjalnej	41,75%	55,51%	93,00%	111,32%	120,83%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	3 765	3 358	2 960	2 934	2 693
Praca socjalna ogółem	1 572	1 864	2 753	3 266	3 254

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby oraz możliwości. W tym trudnym społecznie czasie jakim jest pandemia COVID-19 bardzo istotna jest praca socjalna mająca na celu m. in. działania profilaktyczne oraz interwencyjne. Pojawiające się trudności i potrzeby mieszkańców Wałbrzycha wywołały konieczność zmiany w zakresie wykorzystania metod i narzędzi pracy socjalnej. W 2021 roku praca pracowników socjalnych koncentrowała się w dużej mierze na kontakcie zdalnym, telefonicznym lub online. Było to związane z nową organizacją pracy z klientami. Taka forma realizacji zadań była bardziej wymagająca, opierała się głównie na kompetencjach komunikacyjnych pracowników oraz wymagała poświęcenia odpowiedniego wymiaru czasu. Praca socjalna w obliczu kryzysu postawiła wymagania merytoryczne i organizacyjne. Pracownicy socjalni podejmowali działania, które musiały odpowiadać na potrzeby klientów diagnozowane w obecnej sytuacji. Pandemia oraz izolacja wprost wpisały się w definicję sytuacji kryzysowej. Przed pracownikami socjalnymi postawiono potrzebę bieżącej realizacji zadań w warunkach „specjalnych”. Pracownicy rozeznając sytuację konkretnych osób udzielali im pomocy emocjonalnej, materialnej, informacyjnej oraz wskazywali możliwości działania.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od wielu lat realizują działania podejmowane ze społecznością lokalną, w celu aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów występujących w środowisku. Działania, wraz z dokumentacją fotograficzną, podejmowane na rzecz społeczności lokalnej opisane są w załącznikach. W roku 2021 pandemia nadal zdecydowanie ograniczała działania dotyczące organizacji społeczności lokalnej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal bardzo aktywnie wspierał spółdzielnie socjalne utworzone w 2018 r., tj.:

1. Spółdzielnia socjalna „Nasze Wsparcie”, która zajmuje się świadczeniem usług opiekuńczych osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy, a są jej pozbawione. Obecnie spółdzielnia realizuje na zlecenie ośrodka usługi bytowe dla osób przebywających w mieszkaniach chronionych.
2. Spółdzielnia socjalna „Zielony Zakątek”, świadczy usługi w zakresie utrzymania czystości w parkach, lasach i terenach miejskich, segregacji śmieci i w tym zakresie współpracuje z Miejskim Zakładem Usług Komunalnych. Pracownicy spółdzielni bardzo aktywnie wspierali pracę ogrzewalni prowadzonej dla

osób bezdomnych, ozonowali także pomieszczenia ośrodka w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa.

3. Przedsiębiorstwo społeczne „7NieBo” Sp. z o.o. Kreatywny kobiecy biznes, którego celem jest powrót do aktywności na rynku pracy kobiet wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajmuje się szyciem toreb, plecaków, worków, saszetek zarówno dla klientów indywidualnych jak i firm, i organizacji. Tworzone produkty są najwyższej jakości, ekologiczne i modne. Wszystkie produkty można spersonalizować według własnych wymagań.

7 POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W RAMACH WOLONTARIATU.

Wolontariat organizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu był uzupełnieniem pomocy świadczonej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. W zainteresowaniu wolontariuszy pozostawały osoby zależne tj. niepełnosprawne oraz w podeszłym wieku, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego. Wolontariat w MOPS ukierunkowany był na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Wolontariat odpowiadał zdiagnozowanym potrzebom i stanowił ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi. Dotychczasowe doświadczenie, jak również rozpoznanie dokonane przez pracowników socjalnych potwierdziły duże zainteresowanie wolontariatem ze strony środowisk wymagających wsparcia.

Pomoc w formie robienia zakupów seniorom, osobom w kwarantannie i wyprowadzania psów na spacer została zainicjowana 16.03.2020 roku w ramach akcji „#Przyjaciele z Wałbrzycha”, a 20.10.2020 roku przystąpiliśmy do Ogólnopolskiego Programu „Wspieraj Seniora”. Pomoc ta była kontynuowana przez cały 2021 rok.

Ogółem z różnych form pomocy w 2021 r. skorzystało 226 osób, w tym 122 powyżej 70 roku życia, 104 poniżej 70 roku życia, 250 osób przebywało na kwarantannie, zaś 7 osób zostało zgłoszonych w Centralnej Aplikacji Statystycznej w ramach zgłoszeń na ogólnopolską infolinię programu „Wspieraj Seniora”.

FORMY UDZIELANEJ POMOCY:

- wsparcie emocjonalne (rozmowa z koordynatorem lub wolontariuszem, kontakt z psychologiem),
- pomoc zakupowa (produkty żywnościowe, artykuły chemiczne, środki czystości i higieny, leki),
- wyprowadzanie psów,
- załatwianie spraw (w tym urzędowych, w przychodni zdrowia, bibliotece).

Ośrodek w 2021 roku dysponował 88 wolontariuszami, z którymi zostały podpisane porozumienia, w tym 62 wolontariuszy działało czynnie w terenie. Łącznie różnych form pomocy udzielono 226 osobom, w tym 122 osoby w wieku 70 lat i więcej oraz 104 osoby w wieku poniżej 70 roku życia.

#Przyjaciele z Wałbrzycha – w ramach prowadzonej kampanii trzykrotnie zorganizowano akcje mające na celu rozszerzenie zasięgu informacji o prowadzonej działalności dla seniorów: pomoc zakupowa, telefon senioralny. Wolontariusze odwiedzili różne dzielnice Wałbrzycha rozdając ulotki i naklejki seniorom. Spotkało się to z życzliwym przyjęciem zarówno seniorów jak i właścicieli okolicznych sklepów oraz placówek usługowych, którzy zobowiązali się do rozpowszechniania naklejek oraz ulotek wśród swoich klientów.

Kolejna akcja zainicjowana przez wolontariuszy to listy seniorów do Św. Mikołaja. Akcja spotkała się z dużym odzewem mieszkańców Wałbrzycha. Paczki otrzymali oprócz seniorów, korzystających z pomocy zakupowej także mieszkańcy domów pomocy społecznej oraz dziennych domów pomocy. Wolontariusze zaangażowali się również w akcje „Wigilia” pomagając w pakowaniu oraz rozwożeniu 2000 sztuk tzw. pakietów świątecznych dla potrzebujących, które zawierały potrawy wigilijne.

7.1 ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

W 2021 roku przystąpiono do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021, pozyskując środki finansowe na ten cel w kwocie 479 894,50 zł. Źródłem finansowania Programu są środki ujęte w planie finansowym Funduszu Solidarnościowego na 2021 r. Program ma na celu zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Program zapewniał świadczenie usług asystenta dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wymagających wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej polegały na pomocy w :

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsce,
- zakupach aktywnym udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- wykonywaniu czynności dnia codziennego

Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci asystenta osobistego, nie ponosił odpłatności za tę usługę.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, czyli Spółdzielnię Socjalną „Nasze Wsparcie”.

W 2021 roku usługą asystenta osobistego objęto 27 osób niepełnosprawnością.

Od marca 2021 z fundacją Forum Aktywności Lokalnej w Wałbrzychu, zawarto umowę, której przedmiotem było świadczenie usług asystenckich w ramach projektu pn. „Rozwój ekonomii społecznej w subregionie wałbrzyskim” przeznaczonych dla osób fizycznych, podopiecznych MOPS, którzy zostali poszkodowani lub wymagają wsparcia w związku z wystąpieniem pandemii koronawirusa COVID-19. Usługa wykonywana była w okresie od 25 marca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. Jej wartość to 61 959 zł. Na rzecz mieszkańców Wałbrzycha wykonano 1 770 godzin usług, które świadczone były przez Fundację Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Feniks”.

Zakres usługi asystenckiej objął m.in.:

- pomoc w dojazdach oraz powrocie np. do lekarza, urzędu, rehabilitację, zajęcia terapeutyczne,
- pomoc w zakupach,
- czytanie prasy, książek lub korespondencji osobom niezdolnym do samodzielnego czytania,
- pomocy w codziennej toalecie,
- pomocy w przygotowaniu i spożywaniu posiłków.

W 2021 roku usługą asystenta osobistego objęto 25 osób.

W dniu 1 kwietnia 2021 roku podpisano umowę z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej w Wałbrzychu, której przedmiotem było świadczenie usług asystenckich w ramach projektu pn. „Rozwój ekonomii społecznej w subregionie wałbrzyskim” przeznaczonych dla osób fizycznych, podopiecznych MOPS, którzy zostali poszkodowani lub wymagają wsparcia w związku z wystąpieniem pandemii koronawirusa COVID-19. Usługa wykonywana w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r., na kwotę 19 959 zł.

Liczba godzin usług asystenckich zrealizowana wyniosła 570, usługi świadczone były przez przedsiębiorstwo społeczne Spółdzielnię Socjalną „Nasze Wsparcie”.

Zakres usługi asystenckiej obejmował m.in.:

- pomoc w dojazdach oraz powrocie np. do lekarza, urzędu, rehabilitację, zajęcia terapeutyczne,
- pomoc w zakupach,
- czytanie prasy, książek lub korespondencji osobom niezdolnym do samodzielnego czytania,
- pomocy w codziennej toalecie,
- pomocy w przygotowaniu i spożywaniu posiłków.

W 2021 roku usługą asystenta osobistego objęto 9 osób.

7.2 OPIEKA WYTCHNIENIOWA

W 2021 roku przystąpiono do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa – edycja 2021”, pozyskując środki finansowe na ten cel w kwocie 322 320 zł. Źródłem finansowania Programu są środki z państwowego funduszu celowego pn. Fundusz Solidarnościowy, którego głównym celem było wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Program zapewniał:

- w odniesieniu do rozwiązań systemowych wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem równoważnym oraz wsparcie finansowe w zakresie realizacji usług opieki wytchnieniowej,

- w odniesieniu do członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację oraz wzmocnienie osobistego potencjału oraz ograniczenie wpływu obciążeń psychofizycznych związanych ze sprawowaniem opieki poprzez wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne. Istotne było również podniesienie poziomu kompetencji dotyczących wsparcia osoby niepełnosprawnej poprzez naukę technik wspomagania, pielęgnacji, prowadzenia działań rehabilitacyjnych w warunkach domowych oraz objęcie specjalistycznym poradnictwem w zakresie psychologicznych i społecznych aspektów wsparcia osób z niepełnosprawnością, zagadnienia profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, czyli Spółdzielnię Socjalną „Nasze Wsparcie”.

W 2021 roku faktycznie z przyznanego wsparcia skorzystało 31 osób, w tym 23 dzieci.

8 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kierując się zasadą subsydiarności w 2021 r. nawiązywał współpracę z wieloma organizacjami pozarządowymi, która polegała m.in. :

- na powierzeniu wykonywania zadania publicznego wraz z dotacją na sfinansowanie jego realizacji,
- wspieraniu wykonywanych zadań publicznych w różnych akcjach społecznych, wraz z pozyskaniem od organizacji dotacji na ich sfinansowanie,
- na podejmowaniu wspólnych inicjatyw lokalnych,
- na wspólnej realizacji projektów unijnych,
- na tworzeniu wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z organizacjami NON – PROFIT oraz mieszkańcami Gminy Wałbrzych wspierał działania na rzecz różnych grup społecznych. Działania nakierowane były w szczególności na tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej podczas pandemii na rzecz osób starszych oraz prowadzenie różnych inicjatyw na rzecz mieszkańców Wałbrzycha. Organizacje pozarządowe w ramach współpracy udzielały wsparcia zarówno w formie finansowej jak i niefinansowej.

Jedną z form współpracy w ramach realizacji zadań było także zlecenie realizacji zadań organizacjom pozarządowym w ramach ogłoszonego konkursu na realizację rządowych programów „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osoby niepełnosprawnej”. Programy w całości finansowane ze środków budżetu państwa - Funduszu Solidarnościowego. W wyniku rozpatrzenia ofert umowę podpisano ze Spółdzielnią Socjalną „Nasze Wsparcie”. Usługi asystenckie oraz opieka wytchnieniowa świadczone były od września do grudnia 2021. Pozyskane środki finansowe na realizację programów zapewniały wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością oraz możliwość skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa.

Pracownicy Działu Wspierania Rodziny podejmowali działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży objętych wsparciem. Współorganizowali imprezy, realizowali projekty inetergracyjno-edukacyjne. Dzięki nawiązanej współpracy dzieci i młodzież mogły skorzystać z korepetycji. Pozyskano paczki dla dzieci z okazji świąt. Prowadzono zajęcia edukacyjne, warsztaty ekologiczne. Powstały grupy wsparcia: „Dobrostan”, „Spotkania na

Niebiesko”, „Liga Mistrzów”. Pracownicy Działu zaangażowali się w promocję i wspieranie idei wolontariatu. Podejmowane aktywności odbywały się przy współpracy różnych instytucji miejskich oraz organizacji pozarządowych tj. Sudecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej (7 Niebo, Zielony Zakątek, Nasze Wsparcie), Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Fundacja Ey, Fundacja Merkury, Fundacja Lady Lashes, Fundacja Kalejdoskop Autyzmu.

Dział Pieczy Zastępczej współpracował (do 31.08.2021 r.) z Fundacją Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator”, która prowadziła cztery placówki opiekuńczo – wychowawcze dla 55 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach zadań zleczanych przez Gminę Wałbrzych. Ponadto w ramach propagowania idei rodzicielstwa zastępczego kontynuowano współpracę z Fundacją EY w ramach kampanii społecznej pn. „DOŁĄCZ DO NAS – ZOSTAŃ RODZINĄ ZASTĘPCZĄ”. Kluczowym elementem ubiegłorocznej kampanii była premiera filmu promującego rodzinną pieczę zastępczą. Celem akcji była zmiana w myśleniu i postawach lokalnej społeczności. Film podjął temat panujących stereotypów związanych z rodzicielstwem zastępczym, przełamał temat tabu, jakim jest piecza zastępcza. Kwota wsparcia finansowego wyniosła 7 tys. zł. Dzięki współpracy z Fundacją EY udało się również zorganizować wymarzone paczki świąteczne dla 4 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w ramach Akcji Świątecznej Fundacji EY. Ponadto podpisano porozumienia w zakresie przyszłej współpracy z organizacjami pozarządowymi – Stowarzyszeniem „Górnicy Wałbrzych 2010” oraz Związkiem Harcerstwa Polskiego Ziemi Wałbrzyskiej. Największym sukcesem kampanii pozostaje pozyskanie i przeszkolenie 31 osób na rodziny zastępcze.

Sport, Kultura, Rekreacja i Turystyka stanowi niezbędny czynnik wszechstronnego rozwoju, potęguje oddziaływanie wychowawcze i usprawniające, poprzez kształtowanie takich cech charakteru jak: zdyscyplinowanie, poczucie odpowiedzialności, wytrwałości i wiary we własne siły. Podstawowym zadaniem rehabilitacji jest usprawnienie jednostki pod względem fizycznym, umysłowym, psychicznym lub społecznym i obejmuje szereg oddziaływań natury pedagogicznej i społecznej mających za cel przywrócenie w miarę możliwości jednostce niepełnosprawnej możliwości funkcjonowania w społeczeństwie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowanie zadań ze środków Funduszu następuje na pisemny wniosek. Dofinansowaniem objęto 657 osób z niepełnosprawnością zrzeszonych w 8 organizacjach pozarządowych. Środki Funduszu zostały przeznaczone na wycieczki krajoznawczo – turystyczne, imprezy integracyjne, zajęcia kulturalne i edukacyjne. W 2021 roku dofinansowanie udzielano w kwocie nie większej niż 8 000,00 zł dla danej organizacji, stowarzyszenia czy fundacji. Ze względu na pandemię wirusa SARS CoV-2 organizacje pozarządowe zmuszone były zrezygnować z większości zaplanowanych zadań. Organizacje pozarządowe zrealizowały działania organizowane na małą skalę zachowując reżim sanitarny lub realizując zadania online.

Zespoły Pracy Socjalnej współpracowały z Zarządem Rejonowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej – kierowanie klientów do magazynu żywności, Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – kierowanie osób bezrobotnych oraz niepełnosprawnych do projektów, Spółdzielnia „Zielony Zakątek” – kierowanie do podjęcia zatrudnienia, Feniks – kierowanie osób niepełnosprawnych do objęcia wsparciem w formie usług asystenckich, Szlachetna Paczka – kierowanie osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej – kierowanie osób wymagających opieki paliatywnej. Ponadto pracownicy socjalni kierowali osoby najuboższe na wigilię.

Placówki Wsparcia Dziennego we współpracy z organizacjami pozarządowymi podejmowały działania na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodzin organizując m.in.: „Piknik szachowy” czy „Warsztaty szachowe”, organizowane we współpracy z Wałbrzyskim Klubem Szachowym Hetman. Współuczestniczyli w Festiwalu Brave Kids” , „Eko-pikniku z radiem Zet”- podczas którego promowano zdrowy styl życia, prowadzono zajęcia edukacyjno-warsztatowe, pokaz eko mody, uczestniczyli w grze planszowej wykonanej w całości z materiałów recyklingowych. We współpracy ze stowarzyszeniem O!Kultura przeprowadzono również warsztaty z przestrzennego projektowania terenu. Zorganizowano „Wigilie”, „Kurier Świętego Mikołaja”. Nawiązano współpracę z Fundacją Polki Mogą wszystko, za pośrednictwem której dzieci z PWD otrzymały wymarzone paczki od darczyńców z całej Polski.

Dział Profilaktyki współorganizował z Urzędem Miasta oraz Fundacją Edukacji Europejskiej konferencję „Nowe wyzwania w erze uzależnień”, której głównym prelegentem był profesor Bohdan Woronowicz - doktor nauk medycznych, specjalista psychiatra, specjalista seksuolog, certyfikowany specjalista i superwizor psychoterapii uzależnień. Konferencja odbyła się w Starej Kopalni i uczestniczyli w niej przedstawiciele służb pomocowych z miasta Wałbrzycha – przedstawiciele policji, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pracownicy szkół (pedagodzy, psychologowie) oraz innego rodzaju instytucje, których praca dotyczy działania w zakresie prewencji nadużywania środków psychoaktywnych (np. kluby trzeźwościowe). Konferencja składała się dwóch części: wykładu oraz panelu dyskusyjnego i zaowocowała przygotowaniem warsztatów w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Nowe spojrzenie na profilaktykę”. We współpracy z Fundacją Edukacji Europejskiej, do uczestnictwa w warsztatach zaproszono pracowników wałbrzyskich szkół – pedagogów i psychologów. Warsztaty współprowadzone były przez psychologów Działu Profilaktyki i odbywały się w sali kolumnowej siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. „Brak wiedzy/niesystematyzowana wiedza o prowadzonych działaniach profilaktycznych”, „Profilaktyka pozytywna oraz działania promujące zachowania alternatywne”, „Brak dostatecznej wiedzy na temat uzależnień behawioralnych (narzędzia do diagnozy, proces diagnozy, formy i punkty pomocy) oraz „Rodzicielskie deficyty w sposobie reagowania na proces diagnozowania i terapii uzależnień” to główne tematy zapoczątkowanych warsztatów.

We współpracy z Fundacją Ekonomii Społecznej i Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych prowadzone były w Centrum Aktywności Lokalnej warsztaty edukacyjne dla kierowników działów i zespołów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pn. „Instytucja ucząca się”. Warsztaty odbywały się średnio co dwa miesiące i każdorazowo prowadził je inny kierownik opracowując wybrany przez siebie temat. Poruszane zagadnienia były ściśle związane z wykonywanymi obowiązkami służbowymi, rozwojem osobistym i zarządzaniem zasobami ludzkimi.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadzony był także wolontariat. Wychodząc naprzeciw potrzebie wsparcia wałbrzyskich seniorów oraz osób przebywających, na kwarantannie w trakcie pandemii koronawirusa w 2021 r. kontynuowano akcję # Przyjaciele z Wałbrzycha, której koordynatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Wśród wolontariuszy znajdowali się przedstawiciele Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej, Związku Harcerstwa Polskiego oraz pracownicy MOPS. Porozumienia wolontariackie zawarto z 90 wolontariuszami i 1 podmiotem w związku z realizacją pomocy zakupowej w ramach programu „Wspieraj Seniora” na 2021 r. 62 wolontariuszy świadczyło pomoc na rzecz potrzebujących. Wolontariusze aktywnie angażowali się w działania na rzecz seniorów, w tym akcje podejmowane przez podmioty i instytucje działające na terenie naszego miasta. W ramach współpracy z Fundacją Merkury została zorganizowana: akcja „Wielkanocny

upominek dla Seniora” w ramach której przygotowali blisko 130 kartek wielkanocnych oraz świątecznych stroików. Na przygotowanie stroików, środki finansowe pozyskano z Fundacji „Merkury” dzięki Programowi Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego Korpusu Solidarności. W celu integracji środowiska wolontariuszy przy wsparciu finansowym Fundacji „Merkury” oraz Korpusu Solidarności udało się zorganizować w Harcówce Piknik Wolontariatu, w którym uczestniczyli wolontariusze działających w ramach akcji „Wspieraj Seniora”. W ramach realizacji inicjatywy lokalnej z Korpusu Solidarności odbyła się impreza pt. „Bajkowe zakończenie lata”. Wolontariusze dzięki pozyskanym w ramach grantu środkom pieniężnym z Fundacji „Merkury”, zakupili artykuły spożywcze, artykuły dekoracyjne, nagrody rzeczowe za udział w konkursach oraz ekologiczne naczynia papierowe do spożycia poczęstunku. Działanie zostało zrealizowane w sierpniu 2021r. Odbiorcami zaplanowanego działania były wedle określonego planu rodziny z dziećmi oraz członkowie wałbrzyskiego Klubu Seniora. Inicjatywa „Bajkowe Zakończenia Lata” miała na celu integrację lokalnego środowiska seniorów i dzieci z rodzin objętych wsparciem MOPS. Na zakończenie lata z funduszy również pozyskanych z grantu Fundacji „Merkury” wolontariusze zorganizowali we wrześniu 2021 r. wydarzenie Marsz Nordic Walking pod nazwą - „Kondycja seniorów w czasie pandemii” w którym wzięli udział zarówno seniorzy, jak i osoby objęte wsparciem MOPS. Podczas Ekologicznego Pikniku z Radiem Zet w miesiącu wrześniu 2021r., zorganizowano wspólnie z uczestnikami Klubu Seniora „Lawendowe warsztaty”, podczas których promowano wolontariat w MOPS. Wydarzenie udało się zorganizować dzięki wsparciu finansowemu Fundacji „Merkury” i Korpusu Solidarności. W grudniu 2021 r. zorganizowano warsztaty świąteczne dla wolontariuszy. Wolontariusze wykonywali stroiki Bożonarodzeniowe dla samotnych seniorów, oraz wzięli udział w mini-szkoleniu zorganizowanym przez przedstawicielkę Fundacji „Merkury”. Warsztaty udało się zorganizować dzięki wsparciu finansowemu Fundacji „Merkury” i Korpusu Solidarności.

W ramach współpracy pracowników tut. Ośrodka z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, od maja 2019 do grudnia 2021 r. realizowany był projekt unijny „Nie emigruję - tu pracuję”. Projekt obejmował reintegrację społeczno - zawodową osób wykluczonych społecznie, w tym osób bezdomnych, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych. Ponadto, obejmował działania w zakresie integracji społecznej mieszkańców dzielnic rewitalizowanych. W projekcie odbywały się staże, w których uczestnicy realizowali szkolenia podnoszące kompetencje społeczne, zajęcia komputerowe, spotkania animacyjno-edukacyjne, inicjatywy obywatelskie oraz wyjścia do instytucji kultury.

W ramach współpracy pracowników tut. Ośrodka z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, od września 2021 r. podjął realizację jako Partner projekt unijny „Nie emigruję - tu żyję”. Projekt będzie realizowany do września 2021 r. do czerwca 2023 r. Działania projektowe obejmują reintegrację społeczno - zawodową osób wykluczonych społecznie, w tym osób bezdomnych, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych. Ponadto, obejmuje działania w zakresie integracji społecznej mieszkańców dzielnic rewitalizowanych. W projekcie odbywają się staże szkolenia / kursy zawodowe podnoszące kompetencje zawodowe, zajęcia komputerowe, spotkania animacyjno-edukacyjne, inicjatywy obywatelskie w ramach działającego w Centrum Wsparcia Socjalnego, Klubu Wolontariatu.

W ramach współpracy pracowników tut. Ośrodka z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych od września 2021 r. podjął realizację jako Partner projekt unijny „Centrum integracji Społecznej w Wałbrzychu: Chcę być... czyli odkrywamy życie od nowa” Projekt będzie realizowany od września 2021 r. do czerwca 2023 r. Działania projektowe obejmują powstanie Centrum Integracji Społecznej w Wałbrzychu, a także reintegrację społeczno - zawodową osób wykluczonych społecznie, w tym osób bezdomnych, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych. Ponadto, obejmuje

działania w zakresie integracji społecznej mieszkańców dzielnic rewitalizowanych. W projekcie odbywają się staże szkolenia/ kursy zawodowe podnoszące kompetencje zawodowe, spotkania animacyjno-edukacyjne, inicjatywy obywatelskie w ramach działającego przy CIS Klubu Wolontariusza. W ramach zatrudnienia socjalnego osoby uczestniczące w projekcie podejmują zatrudnienie w CIS, gdzie otrzymują dodatkowe wsparcie w zakresie: kształtowania umiejętności pełnienia ról społecznych, nabywania umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych.

Organizacja Dolnośląskiego Dnia Pracownika Socjalnego w Starej Kopalni „Wyzwania cywilizacyjne i doświadczenia w walce z pandemią, a pomoc społeczna w nowej perspektywie programowania środków unijnych” w dniu 4 listopada 2021 r. we współpracy z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, Firmą Społeczną „7 Niebo” oraz Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej. Podczas konferencji zorganizowano panel dyskusyjny „Wyzwania cywilizacyjne a pomoc społeczna w nowej perspektywie programowania środków unijnych”, którego uczestnikami byli Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, Prezydent Świdnicy Beata Moskal-Słaniewska, Prezydent Wałbrzycha dr Roman Szełemej, Zenon Matuszko – ekspert ds. ekonomii społecznej, FRES.

9 ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW.

Wszystkie zadania i wypłaty świadczeń realizuje przy MOPS, Dział Świadczeń Rodzinnych. W 2021r. możemy zaobserwować znaczny spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne, przy czym jednocześnie kwota wypłacanych świadczeń wzrosła. Główną przyczyną spadku liczby osób pobierających świadczenia rodzinne jest niskie kryterium dochodowe, które w ciągu 17 lat od wprowadzenia ustawy o świadczeniach rodzinnych wzrosło jedynie o 170 zł, z kwoty 504 zł w 2004r. do kwoty 674 zł, która obowiązuje już od kilku lat. W tym czasie najniższa pensja krajowa wzrosła z kwoty 824 zł brutto (ok. 602 zł netto) w 2004r. do 2800 zł brutto (2 017 zł netto) w 2021r., a więc w przypadku najniższej krajowej możemy zauważyć ponad trzykrotny wzrost, natomiast kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego od 17 lat praktycznie nie uległo zmianie. Taka sytuacja powoduje, że obecnie prawa do zasiłku rodzinnego jest pozbawiony praktycznie każdy osiągający dochody na poziomie najniższej krajowej. Osoba samotnie wychowująca jedno dziecko osiąga dochód na osobę w rodzinie 1008,50 zł netto i nie jest uprawniona do zasiłku rodzinnego. Sytuacji nie poprawia, w przypadku takich osób, wprowadzenie do ustawy o świadczeniach rodzinnych tzw. zasady „złotówka za złotówkę”, dzięki której osoby które dotychczas przekraczały kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych otrzymują te świadczenia w pomniejszonej wysokości, gdyż kwota przekroczenia kryterium dochodowego jest wyższa niż kwota świadczeń, o które może się ubiegać taka osoba.

Od stycznia 2016r. wypłacane jest świadczenie rodzicielskie, w wysokości 1000 zł miesięcznie dla kobiet, które urodziły dziecko, a nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego.

W ostatnich latach możemy zauważyć również wzrost liczby osób pobierających świadczenia opiekuńcze uzależnione od niepełnosprawności tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy. Wzrost liczby osób pobierających świadczenia opiekuńcze jest również powodem, dla którego ogólna kwota wypłacanych świadczeń jest wyższa w stosunku do lat ubiegłych, świadczenie pielęgnacyjne jest corocznie waloryzowane, w 2021r. świadczenie pielęgnacyjne wynosiło 1971 zł. Coraz więcej osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny próbuje uzyskać prawo do świadczenia

pielęgnacyjnego, gdyż jest to świadczenie ponad trzykrotnie wyższe niż specjalny zasiłek opiekuńczy. Kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620 zł i nie zmieniła się od 2018 r.

9.1 ŚWIADCZENIA RODZINNE

Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela zawierająca szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin pobierających poszczególne zasiłki, świadczenia i dodatki z tytułu świadczeń rodzinnych.

Tabela 6. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek rodzinny	2530	2840	2755	2168	1698
Dodatek z tytułu:					
urodzenia dziecka	335	360	235	196	204
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	80	90	93	63	44
samotnego wychowywania dziecka	422	444	408	370	313
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	717	806	790	734	701
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	399	414	398	339	325
pokrycia wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	42	52	44	54	42
pokrycia wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7	13	10	10	9
Świadczenie pielęgnacyjne	403	417	414	434	490
Zasiłek pielęgnacyjny	3741	3876	4064	4040	4079
Specjalny zasiłek opiekuńczy	88	90	90	83	66
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	650	667	536	478	451
Świadczenie rodzicielskie	325	287	263	234	241
Ogółem liczba rodzin pobierających świadczenia	5935	6358	6425	5841	5499

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Kwota wypłacanych świadczeń w zł	28 370 613	30 096 306	31 474 076	32 424 413	32 964 593

9.2 ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziła od 1 kwietnia 2016r. świadczenie wychowawcze tzw. 500+. W 2021r. świadczenia wychowawcze otrzymało 10710 wałbrzyskich rodzin dla 13 732 dzieci. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwoty wypłaconych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela. W 2021r. została zmieniona ustawa o pomocy Państwa w wychowywaniu dzieci, która przenosi od 1 stycznia 2022r. obsługę świadczenia wychowawczego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z tym 2021r. jest ostatnim rokiem, w którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w całości realizował wypłatę świadczenia wychowawczego. W 2022r. 500+ będzie wypłacane wyłącznie do maja. Po 31 maja 2022r. będą wypłacane wyłącznie świadczenia zaległe, np. po ustaleniu prawa do świadczeń przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki, w przypadku rodzin dla których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Tabela 7.

Świadczenie wychowawcze	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	5729	5594	10673	10726	10710
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	49 219 979	46 313 882	64 256 308	83 636 604	83 844 486

9.3 POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

W 2021 wzrosła liczba rodzin uprawniona do świadczenia alimentacyjnego jednakże kwota wypłacanych świadczeń jest niższa niż w poprzednich latach. Jest to spowodowane tym, że po zwiększeniu kryterium dochodowego do kwoty 900 zł na osobę w rodzinie i wprowadzeniu zasady „złotówka za złotówkę”, więcej rodzin otrzymuje świadczenia pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego. Kwota świadczenia wypłacanego z zastosowaniem tej zasady nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

Kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń alimentacyjnych wzrosło z kwoty 725 zł w latach 2007 – 2019, do kwoty 800 zł od października 2019r. i 900 zł od października 2020. Wzrost kryterium dochodowego podobnie jak w przypadku świadczeń rodzinnych na przestrzeni 14 lat tj. od wejścia w życie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2007r. jest minimalny i wynosi zaledwie 175 zł, gdy w tym czasie najniższa krajowa, która w 2007r. wynosiła 936 zł brutto (ok. 675 zł netto) wzrosła do kwoty 2800 zł brutto, a więc ponad dwukrotnie. Ponadto maksymalna kwota świadczeń możliwych do wypłaty w 2021r. wynosi tyle samo co w 2007r. i wynosi 500 zł, gdy często wyroki zasądzające alimenty opiewają na kwoty wyższe. Sytuacji rodzin nie ratuje również świadczenie wychowawcze (500+) gdyż jest ono wypłacane do 18 roku życia, natomiast świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do 25 roku życia jeśli dziecko uczy się w szkole

lub szkole wyższej, a w przypadku osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności także powyżej 25 roku życia.

Tabela 8.

Świadczenie alimentacyjne	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	1194	1016	909	783	828
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	6 659 561	6 337 135	5 716 427	5 109 324	4 894 502

9.4 JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE WYPŁACANE NA PODSTAWIE USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wprowadziła od 1 stycznia 2017 r. nowe świadczenie jednorazowe w wysokości 4000 zł. dla rodzin, w których urodziło się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2021r. z takiej formy pomocy skorzystało 14 rodzin dla 15 dzieci i niestety jest to znaczący wzrost liczby rodzin w których urodziło się ciężko chore dziecko.

Tabela 9.

Świadczenie „Za życiem”	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	4	6	9	14
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	16 000	24 000	36 000	60 000

9.5 ŚWIADCZENIE „DOBRY START”.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" wprowadziło świadczenie związane z rozpoczęciem przez uczniów kolejnego roku szkolnego.

W 2021r. obsługę wypłaty tego świadczenia przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Dział Świadczeń Rodziny wypłacił 4 świadczenia zaległe za 2020r. w łącznej wysokości 1200 zł

Tabela 10.

Świadczenie „Dobry start”	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	7 158	7394	7309	2
Liczba świadczeń	9 300	9505	9 296	4
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	2 788 500	2 848 950	2 786 700	1 200

9.6 KARTA DUŻEJ RODZINY.

Od 2021r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizuje rządowy program Karta Dużej Rodziny.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Karta przysługuje niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci powyżej 18 roku życia legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na okres ważności orzeczenia.

W 2021r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu obsłużył 200 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub wydanie jej duplikatu, łącznie przyznano 500 kart.

9.7 WAŁBRZYSKA KARTA RODZINA 3 PLUS.

Od 2021r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizuje Program Wałbrzyska Karta Rodzina 3 Plus, który skierowany jest do rodzin wielodzietnych czyli rodzin z co najmniej trojgiem dzieci na wychowaniu oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których wychowuje się co najmniej 3 dzieci. Potwierdzeniem uczestnictwa rodziny wielodzietnej w Programie jest specjalna karta – Wałbrzyska Karta Rodzina 3 Plus wydawana dla każdego członka rodziny.

W 2021r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu obsłużył 273 wnioski o przyznanie Wałbrzyskiej Karty Rodzina 3 Plus.

10 DODATKI MIESZKANIOWE, ENERGETYCZNE/DOPLĄTY DO CZYNSZU

10.1 DODATKI MIESZKANIOWE

Podstawowym celem przyznawania dodatków mieszkaniowych jest zrekompensowanie wydatków związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego.

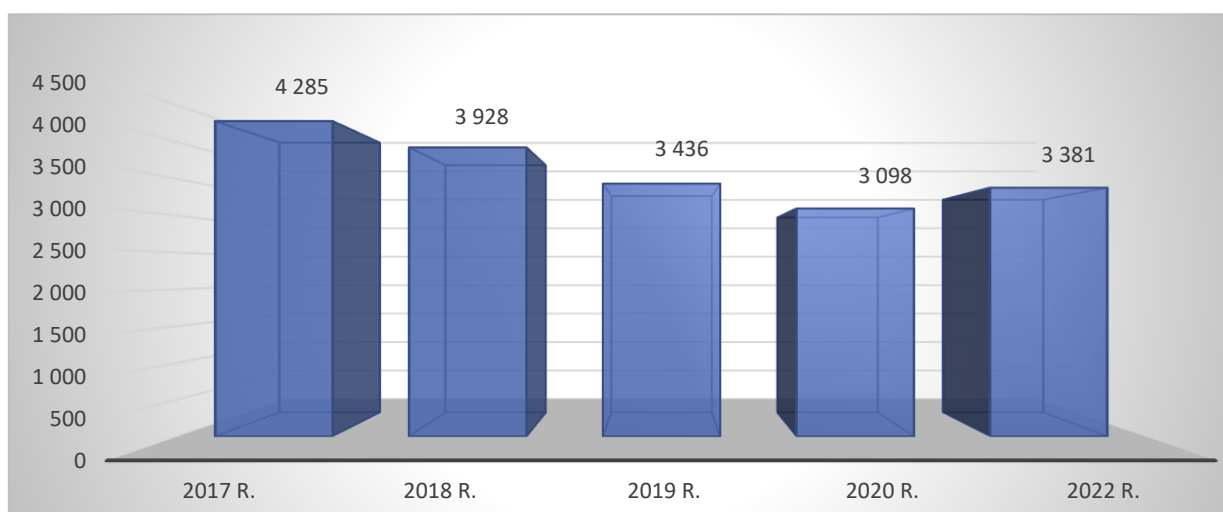
Szczegółowe dane w zakresie wypłaconych dodatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela 11. Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2020-2021 ze względu na rodzaj własności lokalu

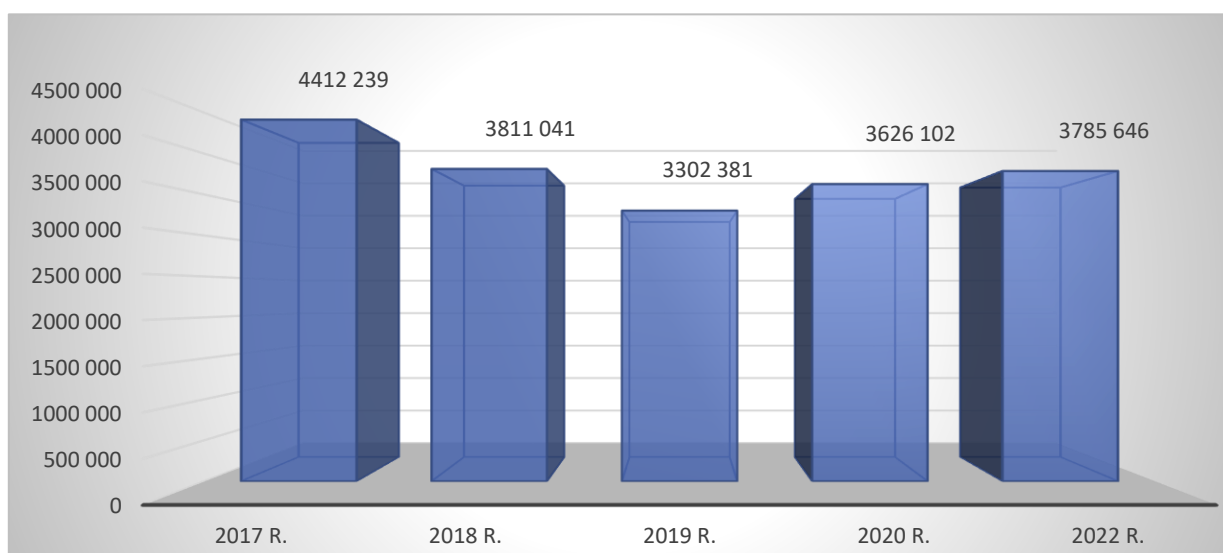
Rodzaj mieszkań	Ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Średni wypłacony dodatków mieszkaniowych	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Komunalne	10 838	10 171	2 390 441	2 485 205	220,56	244,34
Spółdzielcze	1 969	2 024	311 535	339 331	158,22	167,65
Inne	4 225	4 219	880 229	961 111	208,34	227,81
Razem	17 032	16 414	3 582 204	3 785 646	210,32	230,64

Jak wynika z poniższej tabeli notuje się wzrost osób wnioskujących o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W porównaniu do 2020 roku liczba ta zwiększyła się o 283 osoby. Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie w roku 2021 do roku 2020 wzrosła o 217. Głównym powodem takiej sytuacji są: zbyt niskie dochody na utrzymanie mieszkania spowodowane pandemią wywołaną przez wirusa Covid-19. Jednocześnie notuje się spadek do roku 2020 z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, małych wydatków w stosunku do dochodów. Natomiast nastąpił wzrost decyzji odmownych z powodu przekroczenia powierzchni normatywnej, utraty lub braku tytułu prawnego do zajmowanego lokalu, nieopłacanie części „własnej” dodatku mieszkaniowego. W dalszym ciągu najwyższa kwota dodatków mieszkaniowych wypłacana jest mieszkańcom lokali komunalnych.

Wykres 1. Liczba złożonych wniosków o dodatki mieszkaniowe.

Wykres 2. Wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych

10.2 DODATKI ENERGETYCZNE.

Od 1 stycznia 2014 r. osoby otrzymujące dodatek mieszkaniowy mają prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego. Dodatek energetyczny przyznaje się w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego

energii elektrycznej, przez którego rozumie się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej. W porównaniu do 2020 roku zmniejszyła się liczba osób korzystających z możliwości dopłaty do kosztów energii elektrycznej w formie dodatków energetycznych. Zestawienie dodatków energetycznych wypłaconych w 2021 roku obrazuje poniższa tabela.

Tabela 12

Stawka dodatków energetycznych	Ilość osób w gospodarstwie domowym	Liczba dodatków energetycznych (pełnych świadczeń) wypłaconych na podstawie wydanych decyzji	Kwota pełnych świadczeń wypłaconych dodatków energetycznych
10,94	1 osoba	768	8 401,92
12,09		1 209	14 616,81
15,19	od 2 do 4	486	7 382,34
16,79		694	11 652,26
18,23	5 i więcej	47	856,81
20,15		81	1 632,15
x	x	3 285	44 542,29

10.3 DOPLĄTY DO CZYNZU W RAMACH PROGRAMU „MIESZKANIE NA START”.

Zadanie powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w 2019 roku. W 2021 roku złożone zostały 3 nowe wnioski o przyznanie dopłaty do czynszu. Dopłatami objętych było 58 osób na łączną kwotę 164.157,71 zł.

Tabela 13.

	Dopłaty do czynszu		
	2019	2020	2021
Liczba złożonych wniosków	65	11	3
Kwota wypłaconych dopłat w zł.	34 466,72	151 019,60	164 157,71
łącznie liczba osób objęta dopłatami	65	69	58

10.4 DOPŁATY DO CZYNSZU W ZWIĄZKU Z COVID-19.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa wprowadzono nowy instrument wsparcia najemców oraz podnajemców lokali mieszkalnych dotkniętych ekonomicznymi skutkami epidemii COVID-19, polegający na możliwości przyznawania dodatków mieszkaniowych powiększonych o dopłatę z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, zwaną „dopłatą do czynszu”. Wniosek o dodatek mieszkaniowy powiększony o dopłatę do czynszu można było składać nie później niż do dnia 31 marca 2021r. Program realizowany był do 31 grudnia 2021r. O dodatek mogli wnioskować wyłącznie najemcy lub podnajemcy lokalu mieszkalnego, którzy utracili dochody z powodu pandemii COVID-19 od dnia ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii z powodu COVID-19.

Ośrodek przyznał z programu dopłatą do czynszu jednej osobie w okresie od 1 lutego 2021r do 31 lipca 2021r. w kwocie miesięcznej 327,51zł.

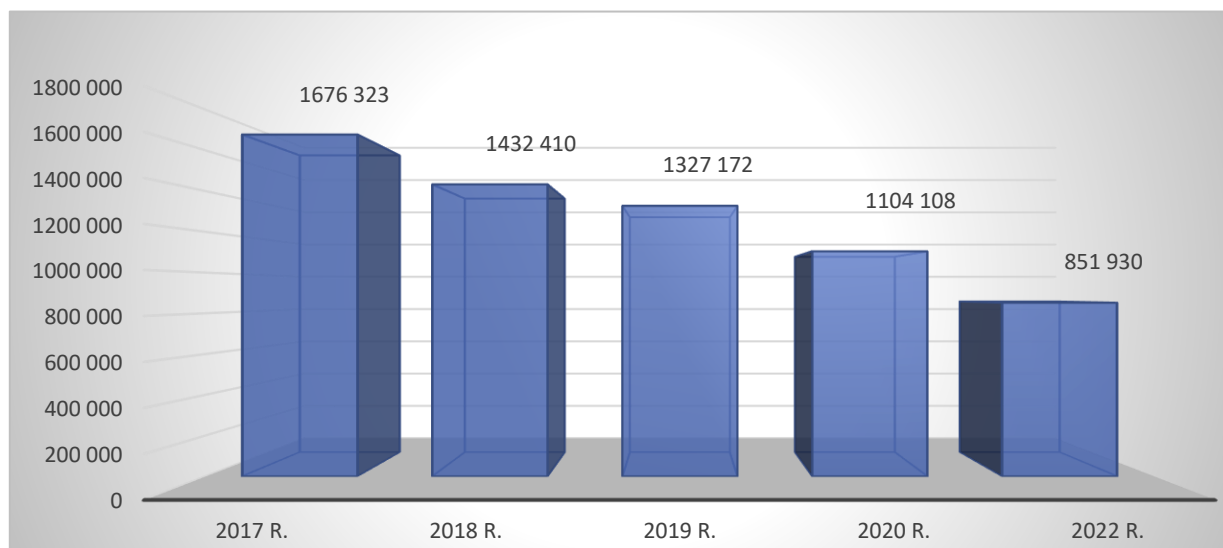
11 POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym jest przyznawana uczniowi w formie stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego, uczniowi znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów w rodzinie w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Wysokość stypendium oraz zasiłku uzależniona jest od wysokości świadczeń rodzinnych oraz Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Wałbrzych, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha. Zgodnie z ustawą wnioski należy składać do dnia 15 września każdego roku. Po tym terminie wnioski mogą być składane w wyjątkowych sytuacjach określonych w wyżej wspomnianym Regulaminie.

Przyznawanie pomocy uczniom o charakterze socjalnym jest zadaniem z zakresu administracji rządowej dofinansowanym przez gminę w wysokości 20% wydatkowanych środków. W 2021 roku środki wydatkowane na pomoc materialną dla uczniów wyniosły w 851 930 zł, przyznano stypendia szkolne w pierwszym półroczu 568 uczniom oraz 11 uczniom zasiłki szkolne, w drugim 584 uczniom. Jest to kolejny spadek w stosunku do lat ubiegłych i nastąpił głównie wśród uczniów szkół podstawowych.

Wykres 3. Wartość stypendiów i zasiłków szkolnych.

12 REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W 2021 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał algorytmem dla Miasta Wałbrzycha środki finansowe w wysokości 4 303 486,00 zł. Zgodnie z przyznanym jej kompetencjami, Rada Miasta Wałbrzycha podzieliła w/w środki na poszczególne zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ich podział ilustrują poniższe wykresy.

W 2021 roku nastąpił nieznaczny wzrost przyznaných środków finansowych w tym przeznaczonych na działalność warsztatów terapii zajęciowej. Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha, największa kwota została przeznaczona na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, a następnie na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych oraz likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

12.1 DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH:

Turnus rehabilitacyjny to forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników. Liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych oraz związane z tym koszty w roku 2021 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 14.

Osoby ubiegające się o dofinansowanie wraz z opiekunami	Przyznane dofinansowania		Wypłacone dofinansowania	
	Ilość osób	Kwota w zł	Ilość osób	Kwota w zł
401	368	517 749,00	330	458 769,00

Ze względu na większą ilość środków z PFRON otrzymanych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2021 roku, dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przyznano wszystkim osobom z niepełnosprawnością znaczną i umiarkowaną, które nie przekraczają kryterium dochodowego oraz dzieciom i młodzieży uczącej się i nie pracującej do 24 roku życia. Pomimo pandemii, beneficjenci nie mieli większych problemów z zorganizowaniem dla siebie wyjazdu na rehabilitację, najczęściej wybierane turnusy przez osoby niepełnosprawne to turnusy o charakterze ogólnousprawniającym oraz rehabilitacyjno – integracyjnym.

12.2 DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE:

W 2021 roku zawarto 9 umów na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Dofinansowaniem objęto wnioskodawców potrzebujących sprzętu do rehabilitacji w warunkach domowych: rowery rehabilitacyjne, orbitreki, drabinki do nauki chodzenia, bieżnie, piłki i sprzęt wspomagający niepełnosprawność ruchową u dzieci. Wnioski rozpatrywane były zgodnie z indywidualnymi potrzebami wnioskodawców, brano pod uwagę opinie lekarza specjalisty, rodzaj niepełnosprawności a także wysokość dochodów. Dofinansowanie wypłacane było w wysokości 80% poniesionych kosztów przez wnioskodawcę.

Pomocą w dofinansowaniu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze objęto 804 osoby z niepełnosprawnością, dofinansowanie obejmowało przede wszystkim aparaty słuchowe, systemy wspomagające słyszenie FM, pieluchomajtki, cewniki, kule, balkoniki, wózki inwalidzkie, protezy kończyn, piersi, obuwie ortopedyczne, peruki, pionizatory. Wnioski rozpatrywane były wg kolejności wpływu przy czym w wyjątkowych sytuacjach dofinansowanie wypłacane było poza kolejnością. Dofinansowanie do aparatów słuchowych wypłacane było w kwocie 1000 zł dla osób niepracujących i niebędących w wieku aktywności zawodowej natomiast dla osób pracujących, uczących się i dzieci w pełnej kwocie czyli 150% z przyznanego limitu w ramach dofinansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Tabela 15.

Złożone wnioski		Zawarte umowy (sprzęt rehabilitacyjny)		Wypłacone dofinansowania (przedm. Ortopedyczne i sprzęt pomocniczy)	
Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
901	1 976 662,00	9	10 406,00	804	1 065 559,00

12.3 DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ:

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu przyznano dofinansowania przede wszystkim dla osób mających znaczące problemy w komunikowaniu się czyli dla osób głuchoniemych, mających trudności z wypowiedaniem

się, niesłyszących, niedowidzących. Dofinansowano zakup komputerów przenośnych, komputerów stacjonarnych oraz do komunikatorów i smartfonów.

W 2021 roku dofinansowanie wynosiło 80% poniesionych kosztów.

Tabela 16.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wyplacone dofinansowania	
	liczba osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
43	40	129 309,00	17	129 309,00

12.4 DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH:

W 2021 roku przy rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie likwidacji barier technicznych brano pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności oraz wpływ zakupionego sprzętu na poprawę funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w najbliższym otoczeniu. Dofinansowaniem objęto zakup schodofazów, podnośników wannowych, łóżek ortopedycznych. Dofinansowanie wypłacane było w wysokości 80%. Tabela ilustruje liczbę osób objętych dofinansowaniem oraz wypłacone środki finansowe.

Tabela 17.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wyplacone dofinansowania	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
34	28	174 019,00	28	174 019,00

12.5 DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH:

W 2021 roku 63 osoby ubiegały się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, osoby niepełnosprawne wnioskowały najczęściej o:

- budowę/adaptację łazienki dostosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- budowę/adaptację centralnego ogrzewania dostosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- likwidację progów w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej,
- podjazdy

Wnioski rozpatrywane były wg indywidualnych potrzeb a dofinansowanie otrzymały tylko takie osoby które poruszają się przy pomocy wózka inwalidzkiego, balkonika lub kul oraz zamieszkują wspólnie z innymi osobami niepełnosprawnymi, a likwidacja barier w miejscu ich zamieszkania znacznie ułatwi tym osobom swobodne i w miarę samodzielne poruszanie się w miejscu zamieszkania. Dofinansowanie obejmowało 80% poniesionych kosztów.

Tabela 18.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
63	19	381 516,00	19	381 516,00

12.6 WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ:

Na Działalność trzech funkcjonujących w gminie Wałbrzych Warsztatów Terapii Zajęciowej przeznaczono środki finansowe z funduszu PFRON w wysokości 1 887 552,00 zł oraz z budżetu gminy Wałbrzych 209 728,00 zł, razem – 209 728,00 zł.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówkami pobytu dziennego dla 90 osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym.

W 2021 roku warsztaty z powodu pandemii zawieszały okresowo swoją działalność, prowadziły w tym czasie zajęcia zdalne poprzez portale społecznościowe, wyznaczając uczestnikom zdania do zrealizowania w danym dniu. Taka forma pracy okazała się dużym wsparciem dla uczestników wtz i ich rodzin w czasie zamknięcia placówki.

12.7 DOFINANSOWANIE DO SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

Sport, Kultura, Rekreacja i turystyka stanowi niezbędny czynnik wszechstronnego rozwoju, potęguje oddziaływania wychowawcze i usprawniające, poprzez kształtowanie takich cech charakteru jak: zdyscyplinowanie, poczucie odpowiedzialności, wytrwałości i wiary we własne siły. Sport, kultura fizyczna działa na organizm ludzki w trzech aspektach; fizjologicznym, psychicznym, społeczno-wychowawczym. Sport, wychowanie fizyczne oraz wszelka inna aktywność ruchowa, czy to w zakresie rekreacji czy rehabilitacji jest jednym z istotniejszych elementów życia osób niepełnosprawnych. Podstawowym zadaniem rehabilitacji jest usprawnienie jednostki pod względem fizycznym, umysłowym, psychicznym lub społecznym i obejmuje szereg oddziaływań natury pedagogicznej i społecznej mających za cel przywrócenie w miarę możliwości jednostce niepełnosprawnej możliwości funkcjonowania w społeczeństwie.

W 2021 roku dofinansowanie udzielano w kwocie nie większej niż 8 000,00 zł dla danej organizacji, stowarzyszenia czy fundacji. Ze względu na pandemię wirusa SARS CoV-2 organizacje pozarządowe zmuszone były zrezygnować z większości zaplanowanych zadań. Organizacje pozarządowe zrealizowały działania organizowane na małą skalę zachowując reżim sanitarny lub realizując zadania online.

Tabela 19.

Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
Ilość	kwota	ilość	Kwota w zł	ilość	Kwota w zł
10	142 274,00	9	55 520,00	9	55 419,00

12.8 PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”:

Program Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie dają większe możliwości na aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz aktywności społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Program obejmuje dwa Moduły:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

MODUŁ I. likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	Ilość osób	Kwota w zł
Obszar A. Likwidacja bariery transportowej		
Zadanie 1. Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,	1	10 000,00
Zadanie 2. Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,	5	9 952,00
Zadanie 3. Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,	0	0
Zadanie 4. Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,	0	0
Obszar B. Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informatycznym		
Zadanie 1. Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,	4	32 633,00
Zadanie 2. Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,	1	2 000,00
Zadanie 3. Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,	4	24 385,00

MODUŁ I. likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	Ilość osób	Kwota w zł
Zadanie 4. Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,	3	10 028,00
Zadanie 5. Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.	0	0
Obszar C. Likwidacja barier w poruszaniu się		
Zadanie 1. Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,	0	0
Zadanie 2. Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,	2	6 570,00
Zadanie 3. Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	1	25 000,00
Zadanie 4. Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	0	0
Zadanie 5. Pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,	5	33 650,00
Obszar D. Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	3	6 024,00
Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	35	126 111,31

13 SZCZEPIENIA PRZECIW COVID – 19.

13.1 REJESTRACJA NA SZCZEPIENIA PRZECIW COVID -19.

Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych od lutego 2021 roku zajmował się rejestracją osób na szczepienia przeciw COVID – 19 do punktu szczepień znajdującego się w Starej Kopalni w Wałbrzychu. Infolinia funkcjonowała od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 15:00. Od lutego do końca grudnia 2021 roku odebrano łącznie 22 887 połączeń.

13.2 TRANSPORT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I 70 + NA SZCZEPIENIA PRZECIW COVID – 19

W styczniu 2021 roku na polecenie Wojewody Dolnośląskiego miasto Wałbrzych zostało zobligowane do zorganizowania transportu na szczepienia przeciw COVID-19 dla osób, które mają trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień czyli:

- osób niepełnosprawnych, posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym o kodzie R lub N,
- osób powyżej 70 roku życia, mających obiektywne i niemożliwe do przewyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktu szczepień.

Realizacją powyższego zadania zajął się Dział Rehabilitacji, w którym utworzono infolinię umożliwiającą zgłaszanie przez mieszkańców Wałbrzycha transportu do punktu szczepień. Infolinia funkcjonowała od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 15:00. Od stycznia do końca grudnia 2021 roku z transportu do punktów szczepień skorzystały 333 osoby.

13.3 SZCZEPIENIA W DOMU

Prezydent Miasta Wałbrzycha wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców zorganizował mobilny punkt szczepień, który zajmował się szczepieniem mieszkańców Wałbrzycha w domu. Pomoc skierowana była do osób, które z powodu swojej niepełnosprawności lub stanu zdrowia uniemożliwiającego dotarcie do stacjonarnego punktu szczepień wymagały szczepienia w domu. Aby usprawnić prace mobilnego punktu została utworzona infolinia, która obsługiwana była przez Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Zgłoszenia przyjmowane były od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 15:00.

14 POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.

Na mocy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych z gminy z zakresu administracji państwowej należy wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja prezydenta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Decyzja wydawana jest na okres 90 dni od daty złożenia wniosku przez świadczeniobiorcę lub od daty udzielenia świadczenia opieki zdrowotnej przez świadczeniodawcę.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał łącznie 225 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w tym 13 decyzji odmownych. Decyzje wydawane były zarówno na wniosek świadczeniobiorców jak i świadczeniodawców.

15 DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA – PROGRAMY/PROJEKTY I POROZUMIENIA.

15.1 15.1. POROZUMIENIE AKTYWIZACYJNE Z PUP.

W celu zapewnienia właściwej współpracy i sprawnej wymiany informacji dotyczących bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP, korzystających jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej, zawarto w lipcu 2018 roku porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, którego realizacja kontynuowana była w 2021 roku.

Porozumienia określa zasady współpracy pomiędzy instytucjami w zakresie podejmowania działań wzmacniających aktywność zawodową osób bezrobotnych, które są jednocześnie klientami Powiatowego Urzędu Pracy i korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej udzielanej przez Ośrodek. Pracownicy socjalni wraz z klientami uczestniczą w wizytach w urzędzie pracy, w celu ułatwienia im znalezienia odpowiedniej pracy czy też możliwości odbycia stażu. Aktywizacja zawodowa obu stron partnerstwa dotyczyła: podjęcia zatrudnienia, skierowania do prac społecznie – użytecznych, skierowania do udziału w projektach, odbycia stażu. W lutym 2019 roku do porozumienia przystąpił Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy we Wrocławiu. Niewątpliwym efektem współpracy było podjęcie zatrudnienia przez 236 osób korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej.

W 2021 r. nadal zrealizowano porozumienie zawarte z Powiatowym Urzędem Pracy w sprawie organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych. Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w realizacji programu będących jednocześnie osobami korzystającymi ze świadczeń MOPS wynosiła 66. W pracach społecznie użytecznych uczestniczyło 26 podmiotów w tym 20 placówek oświatowych. Zadanie w kwocie 27 285,32 zł w całości sfinansowane zostało ze środków własnych Gminy

15.2 PROGRAM WIELOLETNI „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”.

Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku ustanowiony został wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023”. Program polega na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikują się osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem, ze środków przekazanych gminom udziela się wsparcia, w szczególności dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom

znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku, przy czym liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym. W roku 2021 roku z tej formy pomocy skorzystało 9 dzieci.

W ślad za przyjętym przez Radę Ministrów Programem, Rada Miejska Wałbrzycha Uchwałami Nr II/16/18 oraz Nr II/17/18 z dnia 13 grudnia 2018 r. przyjęła uchwały w sprawie podwyższenia kwot kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 oraz ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w tym zakresie.

W roku 2021 objęto programem ogółem 4572 osób tj. o 815 osób mniej w stosunku do 2020 roku oraz wydatkowano kwotę 2 592 085 zł tj. o 139856 zł mniej w stosunku do ubiegłego roku.

15.3 PROJEKT „NIE EMIGRUJĘ – TU PRACUJĘ”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest partnerem projektu realizowanego przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych pn. „Nie emigruję- tu pracuję”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego Całkowita wartość projektu: 2 410 860,55 zł. Kwota dofinansowania UE: 2 279 860 ,55 zł. Projekt realizowany był w okresie od 1.05.2019 r. do 30.09.2021 r.

Celem głównym projektu było wzmocnienie zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania trwałej aktywności społecznej, zawodowej wśród 122 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z terenu powiatu wałbrzyskiego, świdnickiego, miasta Wałbrzych. Cel odpowiada na problem niskiej zdolności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym do samodzielnej i aktywnej integracji społeczno-zawodowej, a tym samym podejmowania zatrudnienia lub samozatrudnienia i skutecznego wychodzenia z wykluczenia społecznego.

Cel odpowiadał na problem niskiej zdolność osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym do samodzielnej i aktywnej integracji społeczno-zawodowej, a tym samym podejmowania zatrudnienia lub samozatrudnienia i skutecznego wychodzenia z wykluczenia społecznego.

W projekcie zrealizowano następujące formy wsparcia:

1. Indywidualne ścieżki reintegracji - diagnostyka kapitału społecznego, w tym doświadczeń zawodowych, umiejętności, predyspozycji - 147 osób
2. Indywidualne wsparcie w rozwoju społeczno-zawodowym - coaching i animacja – skorzystało- 147 osób
3. Warsztaty kompetencji społecznych - zbudowanie wśród uczestników świadomości i podstawowej dla procesu reintegracji społecznej wiedzy i umiejętności związanych z własną aktywnością społeczną - uczestniczyło 30 osób

4. Doradztwo specjalistyczne (prawne, rodzinne, psychologiczne) aktywne wsparcie rozwoju kompetencji społecznych, zawodowych, rozwiązywanie oraz profilaktyka indywidualnych i rodzinnych kryzysów – uczestniczyło 147 osób
5. Szkoła Aktywnego Mieszkańca Obszaru Rewitalizowanego- rozwój kompetencji i umiejętności społecznych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społ. dot. funkcjonowania w grupie rodzinnej, społecznej oraz motywacji do podjęcia aktywności – uczestniczyło 52 osoby
6. Centrum wolontariatu - aktywna integracja wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem i z ich najbliższym otoczeniem oraz praktyczne budowanie kompetencji aktywności w społecznościach lokalnych – uczestniczyło 52 osoby
7. Kursy i szkolenia zawodowe - nabycie, podniesienie lub zmiana kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy – uczestniczyło 15 osób.
8. Staże - wzrost zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy – uczestniczyło 69 osób
9. Trening kompetencji społecznych „Aktywni Bezdomni”- rozwój kompetencji i umiejętności społecznych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wzrost motywacji do budowania pozytywnego wizerunku siebie jako przyszłego pracownika – uczestniczyło 18 osób

Uczestnicy dzięki udziałowi w projekcie podnieśli kwalifikacje, umiejętności, kompetencje społeczne i zawodowe, zdobyli doświadczenie zawodowe, poprawili swojej trudnej sytuacji życiowej poprzez przygotowanie do trwałego zatrudnienia.

Rezultaty/wskaźniki/produkty/osiągnięcia na zakończenie projektu:

1. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 147
2. liczba osób objętych stażami – 52
3. liczba osób pracujących po opuszczeniu programu – 28
4. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 13
5. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 27
6. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które osiągnęły postęp w rozumieniu efektywności społecznej – 63
7. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które osiągnęły postęp z rozumieniu efektywności zatrudnieniowej – 42
8. liczba osób z niepełnosprawnościami, które osiągnęły postęp w rozumieniu efektywności społecznej – 37
9. liczba osób z niepełnosprawnościami, które osiągnęły postęp w rozumieniu efektywności zatrudnieniowej – 19
10. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła motywacja i pewność siebie po zakończeniu projektu – 96
11. liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 54
12. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zamieszkujących tereny objęte programem rewitalizacji - 117
13. liczba osób objętych szkoleniami/ doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych – 58

15.4 PROJEKT „NIE EMIGRUJĘ – TU ŻYJĘ”.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach EFS, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020. Całkowita wartość projektu: 3 533 685,50 zł, kwota dofinansowania z UE wynosi 3 003 165,50 zł. Projekt realizowany w okresie od września 2021 r. do czerwca 2023 r. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.

Celem głównym jest wzmocnienie zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania trwałej aktywności społecznej, zawodowej wśród 144 osób w tym 86 kobiet oraz 58 mężczyzn zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt zakłada następujące formy wsparcia:

1. Indywidualne ścieżki reintegracji – diagnoza aktualnego potencjału, doświadczeń, zasobów, problemów, predyspozycji, potrzeb społecznych i zawodowych, relacji w środowisku.
2. Indywidualne wsparcie rozwoju społeczno – zawodowego – coaching i animacja.
3. Warsztaty kompetencji społecznych – zbudowanie wśród uczestników/czek świadomości i podstawowej dla procesu reintegracji społecznej wiedzy i umiejętności związanych z własną aktywnością społeczną.
4. Poradnictwo specjalistyczne (prawne, rodzinne, psychologiczne) aktywne wsparcie rozwoju kompetencji społecznych, zawodowych, rozwiązywanie oraz profilaktyka indywidualnych i rodzinnych kryzysów.
5. Trening kompetencji społecznych „Aktywny Mieszkaniec” – rozwój kompetencji społecznych i umiejętności społecznych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym dotyczący funkcjonowania w grupie rodzinnej, społecznej oraz motywacji do podjęcia aktywności.
6. Klub wolontariusza – aktywna integracja wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem i z ich najbliższym otoczeniem, praktyczne budowanie kompetencji aktywności w społecznościach oraz promocja w wsparcie wolontariatu świadczonego przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem dla osób, które również są zagrożone.
7. Kursy i szkolenia zawodowe – nabycie, podniesienie lub zmiana kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych na rynku pracy.
8. Staże – wzrost zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

15.5 PROJEKT „CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ...CHCĘ BYĆ,...CZYLI ODKRYWAMY ŻYCIE NA NOWO”

Projekt realizowany przez Fundację Rozwoju Ekonomii Społecznej w partnerstwie z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Gminą Wałbrzych – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wałbrzychu Realizowany w okresie od września 2021 r. do czerwca 2023 r. Celem projektu jest włączenie do aktywności społeczno – zawodowej 104 osoby, w tym 54 kobiety:

- Osoby o bardzo ograniczonych kompetencjach społeczno – zawodowych doświadczających wielokrotnego wykluczenia,
- Osoby chętne do aktywizacji, jednakże nie zdolne w związku z doświadczanymi problemami osobistymi/rodzinnymi do podjęcia i samodzielnego utrzymania stałej pracy i aktywności społecznej, w tym nie posiadające kwalifikacji zawodowych. Osoby kierowane do reintegracji społeczno – zawodowej w Centrum Integracji Społecznej.

- Osoby samodzielne lecz wymagające wsparcia w wejściu lub powrocie do aktywności społeczno – zawodowej z powodu doświadczania kryzysów m. in. uzależnień, niepełnosprawności, w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wyjścia z ZK lub nie posiadające doświadczenia zawodowego. Osoby kierowane na ścieżkę stażową wspieraną aktywizacją społeczną.

Projekt zbuduje trwały efekt w postaci Centrum Integracji Społecznej, który w partnerstwie z Miastem Wałbrzych, Partnerami PES i we współpracy z dwoma spółdzielniami socjalnymi oraz spółką Non profit będzie systemowo aktywizował i podtrzymywał aktywność osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, także po zakończeniu projektu.

Projekt zakłada następujące formy wsparcia:

1. Diagnoza wyzwań i potrzeb – opracowanie indywidualnych ścieżek reintegracji społeczno – zawodowej.
2. Indywidualna i środowiskowa integracja społeczno – zawodowa: coaching oraz animacja
3. Budowanie kompetencji społecznych – warsztaty kompetencji społecznych – zbudowanie wśród uczestników/czek świadomości i podstawowej dla procesu reintegracji społeczno – zawodowej wiedzy i umiejętności związanych z własną aktywnością społeczną.
4. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Wałbrzychu.
5. Specjalistyczne poradnictwo – prawne, rodzinne i psychologiczne prowadzące do integracji społecznej i zawodowej.
6. Wolontariat – integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
7. Rozwój kompetencji i kwalifikacji zawodowych – kursy i szkolenia zawodowe – nabycie, podniesienie lub zmiana kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych na rynku pracy.
8. Rozwój kompetencji zawodowych – zatrudnienie socjalne uczestników/czek CIS i program stażowy – wzrost zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

16 ZADANIA Z PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY.

Pracownicy Działu Profilaktyki przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizują poszczególne zadania z szeroko rozumianej profilaktyki. Wszelkiego rodzaju pomoc i poradnictwo realizowane jest na rzecz osób i rodzin, które mają trudności bez względu na posiadany dochód.

W ramach prowadzonego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, na przestrzeni 6 lat objęto wsparciem ponad 3900 mieszkańców Wałbrzycha i udzielono ponad 9700 porad.

Tabela 20.

Lp.	Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
1.	2016	980	2049
2.	2017	583	1403

Lp.	Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
3.	2018	510	1192
4.	2019	642	1789
5.	2020	544	1554
6.	2021	682	1769
Suma:		3941	9756

W 2021 roku zauważalny jest wzrost przyjętych osób. Powodem może być sytuacja pandemii, która spowodowała namnożenie problemów, z którymi samodzielnie nie są sobie w stanie poradzić zarówno osoby dorosłe, dzieci i młodzież. Pogorszenie się kondycji psychicznej uczniów związane z formą kształcenia dzieci i młodzieży w szkołach (w wyniku pandemii) spowodowało wzrost zachowań ryzykownych - stąd szukanie pomocy i wsparcia specjalistycznego. Na wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia mogą mieć również wpływ podjęte przez specjalistów działania edukacyjno – informacyjne, które docierają do coraz większej liczby odbiorców, w tym osób, które potrzebują pomocy.

Tabela 21. Na przestrzeni czterech lat obraz problemów z podziałem na udzielone porady przedstawia się następująco:

Lp.	Problem	Liczba osób 2021	Liczba porad 2021	Liczba osób 2020	Liczba porad 2020	Liczba osób 2019	Liczba porad 2019	Liczba osób 2018	Liczba porad 2018
1	alkoholowy	152	421	104	338	168	525	120	297
2	narkotykowy	35	65	21	54	28	62	38	104
3	behawioralny	0	0	0	0	0	0	0	0
4	nikotynowy	0	0	0	0	0	0	0	0
5	współuzależnienie	26	77	21	47	22	76	15	31
6	os. doświadczająca przemocy	57	122	61	176	56	170	52	151
7	os. stosująca przemoc	30	80	33	54	31	76	15	34
8	opiekuńczo - wychowawczy	201	582	118	345	81	207	61	130
9	rodzinny/małżeński	43	118	48	146	73	198	73	201
10	bezrobocie	22	22	2	4	0	0	0	0
11	bezdomność	0	0	37	131	54	167	19	87
12	niezaradność życiowa	25	83	12	76	13	89	10	37
13	zaburzenia psychiczne	26	73	7	16	8	24	7	12

Lp.	Problem	Liczba osób 2021	Liczba porad 2021	Liczba osób 2020	Liczba porad 2020	Liczba osób 2019	Liczba porad 2019	Liczba osób 2018	Liczba porad 2018
14	Niepełnosprawność długotrwała choroba	11	11	21	66	20	54	22	69
15	edukacyjny	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Interwencja kryzysowa (w tym OIK)	34	75	38	72	43	103	29	39
	OGÓŁEM	682	1769	544	1554	642	1789	510	1192

W ramach działań profilaktycznych dotychczas bardzo intensywnie prowadzona była edukacja w postaci warsztatów dla uczniów, szkolenia dla grona pedagogicznego, pogadanki w trakcie wywiadówek dla rodziców.

Tabela 22. Na przestrzeni lat dane przedstawiają się następująco:

Lp.	Rok	Liczba odbiorców	Liczba szkół
1.	2016	3496	15
2.	2017	4581	24
3.	2018	4755	21
4.	2019	4529	22
5.	2020	1146	12
6.	2021	3302	16

Na liczbę odbiorców, którzy wzięli udział w edukacji profilaktycznej wpływ w latach 2020-2021 miała pandemia i ograniczona możliwość prowadzenia warsztatów w bezpośrednim kontakcie z uczniem. Nie każda szkoła chciała także skorzystać z prowadzenia warsztatów w formie online co przełożyło się na spadek zainteresowania tą formą przez szkoły w porównaniu do czasu sprzed pandemii. Najwięcej warsztatów profilaktycznych przeprowadzonych w szkołach zaobserwowaliśmy w okresie od września do grudnia, kiedy szkoły w tradycyjny sposób realizowały obowiązek nauki.

Tabela 23. W roku 2021 odbyły się następujące zajęcia edukacyjne:

Lp.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
1.	Profilaktyka cyberprzemocy	134 uczniów
2.	Profilaktyka przemocy domowej, rówieśniczej, zachowania konfliktowe	197 uczniów
3.	Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia”	214 uczniów
4.	Profilaktyka uzależnień	359 uczniów

Lp.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
5.	Warsztaty antynikotynowe „Nie palę – wybieram zdrowie“	816 uczniów
6.	Warsztaty „Poznaj swoją moc“	564 uczniów
7.	Stres – czym jest i jak sobie z nim radzić	558 uczniów
8.	Stop pijanym kierowcom	225 uczniów
9.	Spotkania edukacyjne z rodzicami – wywiadówki profilaktyczne (przemoc, cyberprzemoc, uzależnienia)	88 rodziców
10.	Depresja dzieci i młodzieży	57 rodziców
11.	Procedura Niebieskiej Karty	20 nauczycieli
12.	Trudny rodzic	30 nauczycieli
13.	Odporność psychiczna ucznia w czasie pandemii	25 nauczycieli
14.	Profilaktyka uzależnień	15 nauczycieli

16.1 ORGANIZACJA SZKOLENIA "SPÓJRZ INACZEJ"- PROGRAM REKOMENDOWANY PRZEZ PAŃSTWOWĄ AGENCJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Szkolenie zostało przeprowadzone w dwóch częściach: w sierpniu oraz we wrześniu. Uczestnikami szkolenia było 14 nauczycieli szkół podstawowych – pracujących w klasach 1-3, dodatkowo udział w szkoleniu wzięł jeden pracownik Działu Profilaktyki.

"Spójrz Inaczej" jest programem profilaktyki uniwersalnej, która obejmuje cały proces powstawania negatywnych zachowań u dzieci i młodzieży, ucząc rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny dla nich sposób.

Celem zajęć jest nauczenie dzieci rozumienia siebie i innych, lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętnościami dobrego współżycia z innymi i znajdowania w sobie oparcia w trudnych sytuacjach, tak, aby w przyszłości nie sięgały w tym celu po środki uzależniające. Celem szkolenia było przygotowanie uczestników do prowadzenia z dziećmi w klasach I-III zajęć wychowawczo-profilaktycznych wg Programu „Spójrz Inaczej”, poznanie podstaw prawidłowej komunikacji z dziećmi, nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów w pracy z grupą.

Tematyka zajęć dotyczyła podstawowej umiejętności psychologicznego kontaktu z dziećmi, poznanie celów, treści i metod programu „Spójrz Inaczej”, praktyczne poznanie scenariuszy programu i ćwiczenie prowadzenia zajęć, umiejętności rozwiązywania sytuacji trudnych w pracy z klasą. Podczas warsztatów „Spójrz Inaczej” dwa dni szkolenia to zajęcia które odbyły się w szkole. Uczestnicy prowadzili warsztaty i omawiali ich przebieg.

16.2 16.2. „LOKALNA WSPÓŁPRACA – TO SIĘ OPŁACA” - SPOTKANIA W DZIELNICACH.

„Lokalna współpraca – to się opłaca!” była inicjatywą zapoczątkowaną oraz koordynowaną przez Dział Profilaktyki i skierowaną do służb pomocowych z terenu Wałbrzycha. Główną ideą inicjatywy „Lokalna współpraca...” było nawiązanie lub wzmocnienie już istniejącej współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami lub innymi podmiotami działającymi w zakresie pomocowym na danych dzielnicach miasta.

Podczas kolejnych spotkań tworzono mapy obszarów rozwojowych i zasobów poszczególnych dzielnic oraz rozmawiano na temat możliwości wspólnego działania, profilaktycznego lub pomocowego, w zakresie trzech głównych obszarów: prewencji przemocy, prewencji nadużywania środków psychoaktywnych oraz promocji dbałości o szeroko rozumiane zdrowie psychiczne.

W spotkaniach „Lokalne współpracy...” uczestniczyli m.in. przedstawiciele policji, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pracownicy służby zdrowia, przedstawiciele szkół, wychowawcy świetlic środowiskowych, radni miejscy, pracownicy bibliotek oraz osoby reprezentujące innego rodzaju instytucje (np. Dzienny Dom Pobytu).

Współpraca prowadzona podczas opisywanej inicjatywy przyniosła efekty w postaci konkretnych działań podejmowanych wspólnie przez uczestniczące instytucje:

- stworzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego (Biały Kamień),
- stworzenie grupy młodzieżowej (Śródmieście),
- stworzenie punktu dla mieszkańców do dzielenia się zapotrzebowaniem pomocowym (Nowe Miasto) zamysłem jest ustawienie specjalnej skrzynki strategicznym miejscu dzielnicy np. w Bibliotece, do której mieszkańcy będą mogli anonimowo wrzucać kartki z własnymi propozycjami dotyczącymi ewentualnych działań pomocowych ze strony instytucji w obszarach prewencji uzależnień, przemocy oraz troski o szeroko pojęte zdrowie psychiczne. Pracownicy Biblioteki zadeklarowali się do sprawdzania zawartości skrzynki, która będzie omawiana na spotkaniach,
- wzmocnianie współpracy poszczególnych instytucji, stworzenie okazji do wymiany oferty pomocowej, która nie zawsze była znana wszystkim uczestnikom (np. Podgórze).

16.3 „KAMPANIA ŁAWKOWA”

Celem kampanii było zwiększenie świadomości na temat problemu uzależnień. Zawieszane na ławkach hasła o tematyce uzależnień miały zwrócić uwagę mieszkańców Wałbrzycha na społeczne, rodzinne, psychologiczne konsekwencje związane z występowaniem problemu. Hasła miały na celu okazanie sprzeciwu wobec nadużywaniu alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych przez rodziców i opiekunów małoletnich dzieci ponadto miały nakłonić do refleksji oraz zaprosić/nakłonić do skorzystania z oferty Działu Profilaktyki.

Działania podejmowane są w ramach kampanii realizowane były na przełomie czerwca i lipca, a hasła zawieszane zostały na ławkach w Rynku i Placu Magistrackim.

16.4 „BEZPIECZNA KWARANTANNA”

Sytuacja pandemii wymusiła na wszystkich odnalezienie się w nowych realiach, tym sama spowodowała zmianę realizacji zaplanowanych zadań wpisanych w gminne programy. Rzeczywistość, w jakiej się znaleźliśmy,

zmotywowała nas do stworzenia nowej, autorskiej kampanii, która miała być wsparciem dla wszystkich osób będących w kryzysie wywołanym koronawirusem. Dział Profilaktyki MOPS w Wałbrzychu w pierwszym kwartale 2021 roku kontynuował autorską kampanię lokalną „Bezpieczna Kwarantanna”, której celem było świadczenie pomocy osobom/rodzinom przeżywającym kryzysy wywołane sytuacją pandemii. Działania podejmowane w ramach kampanii dotyczyły tworzenia warunków dbania o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Dotyczyło to zarówno rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty ale również takich, w których dochodzi do „cichych aktów przemocy”, do rodzin szeroko pojętych, które funkcjonują prawidłowo ale nie radzą sobie z sytuacją pandemii, do osób pijących problemowo oraz do osób starszych i samotnych.

Od stycznia do marca 2021 roku pracownicy działu wspierali mieszkańców Wałbrzycha poprzez rozmowy telefoniczne. Główne problemy, jakie były poruszone podczas rozmów to uzależnienia, problemy rodzinne, opiekuńczo – wychowawcze, przemoc, bezradność. Łącznie w tym czasie udzielono 159 porad 81 osobom.

W ramach kampanii wsparciem zostali objęci również seniorzy z dzielnicy Nowe Miasto. Pracownicy socjalni wskazali 16 osób powyżej 65 roku życia, którym potrzebne było wsparcie psychologiczne.

16.5 DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Tabela 24. Na przestrzeni czterech lat działalność Miejskiej Komisji przedstawia się następująco:

Lp.	Działalność MKRPA	2018	2019	2020	2021
1	Liczba wniosków	223	233	154	194
2	Liczba skierowanych osób (liczba wystawianych wezwań)	439	607	462	553
	Liczba osób, które się zgłosiły	143	163	130	139
3	Liczba osób skierowanych do terapeuty w DP	24	63	67	78
4	Liczba osób skierowanych do PZPiTU Anima	38	68	34	22
5	Liczba osób skierowanych do ZOL w Czarnym Borze	4	8	5	24
6	Liczba osób skierowanych na badania lekarskie	157	157	157	156
7	Liczba wniosków skierowanych do Sądu	75	125	127	151
8	Liczba umorzonych postępowań	110	24	170	220
9	Liczba osób, która zgłosiła się o pomoc i wsparcie z otoczenia osób uzależnionych	198	81	84	79
10	Liczba posiedzeń Komisji	24	24	21	24

W 2021 roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 148 wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Wałbrzych, z tego 21 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży, a 40 wnioski dotyczyły punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Tabela 25. Działalność Miejskiej Komisji na przestrzeni 5 lat, dotycząca sprzedaży alkoholu oraz przeprowadzonych kontroli:

Lp.	Działalność MKRPA	2017	2018	2019	2020	2021
1	Liczba wniosków ogółem dot. wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu w Gminie Wałbrzych	120	148	176	107	114
2	Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedawcy	27	9	15	32	29
3	Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży	93	39	36	75	79
4	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	46	48	51	37	50

16.6 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

W roku 2021 wpłynęło 255 Niebieskich Kart, z czego 68 kart, w których pokrzywdzonymi są małoletni. W 42 rodzinach procedura Niebieskie Karty uruchamiana była wielokrotnie. W roku 2021 prowadzonych było łącznie 521 procedur Niebieskie Karty.

W 2021r. 255 grup roboczych, w ramach ich pracy odbyło się 1600 posiedzeń. W grupach roboczych wzięli udział: pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, funkcjonariusze dzielnicowi Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, specjaliści zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dziale Profilaktyki - pedagodzy, psychologzy, terapeuci uzależnień, ponadto pedagodzy szkolni i inni członkowie ZI. Na spotkania grupy roboczej zapraszano osoby dotknięte przemocą, diagnozowano sytuację ich rodzin, objęto indywidualnym planem pomocy, proponowano i podejmowano działania pomocowe. Następnie podejmowano działania w stosunku do osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań, przekazywano informacje o konsekwencjach popełnianych czynów, motywowano do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych. Osobę nadużywającą alkohol, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie członkowie grupy roboczej kierowali do MKRPA.

W roku 2021 odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Na posiedzeniach wręczono powołania Zespołu Interdyscyplinarnego dla nowych członków zespołu. Omówiono działalność grup roboczych. W ramach posiedzeń omówiono zjawisko przemocy z przedstawicielami instytucji oraz współpracy pomiędzy instytucjami. Zakończono postępowanie w sprawie procedury Niebieskiej Karty w 271 sprawach tj. w przypadku ustania przemoc w rodzinie i zrealizowania indywidualnego planu pomocy oraz gdy grupa

robotniczo rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadomiono wszystkie podmioty, które w niej uczestniczyły. Obecnie postępowanie toczy się w 204 sprawach.

Tabela 26. Zestawienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni kilku lat.

Lp.	Działalność ZI	2017	2018	2019	2020	2021
1	Liczba Niebieskich Kart	305	464	342	315	255
2	Liczba spotkań grup roboczych	1469	1591	1228	850	1600
3	Liczba zamkniętych spraw	294	348	329	193	271
4	Liczba spraw w toku postępowania	182	116	143	122	204
5	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	6	4	4	3	4

17 DZIAŁALNOŚĆ SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu obejmuje swoją pomocą ofiary przemocy z terenu województwa dolnośląskiego. Osoby doświadczające przemocy, oprócz schronienia, mogą otrzymać pomoc w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, otrzymać wsparcie grupowe osób w podobnej sytuacji życiowej.

Tabela 27. W roku 2021 na terenie SOW przebywało łącznie 49 osób.

	Wałbrzych 2019r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2019r.	łącznie 2019r.	Wałbrzych 2020r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2020r.	łącznie 2020r.	Wałbrzych 2021r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2021r.	łącznie 2021r.
Kobiety	25	26	51	13	20	33	11	12	23
Mężczyźni	2	0	2	1	0	1	0	0	0
Dzieci	33	40	73	17	25	42	8	18	26
Liczba osób	61	65	126	31	45	76	19	30	49

Zarówno osoby dorosłe jak i dzieci zostały objęte wsparciem specjalistów. łącznie w roku 2021 przeprowadzono ogólnie 2132 oddziaływań wspierających dla mieszkańców SOW oraz mieszkańców Wałbrzycha.

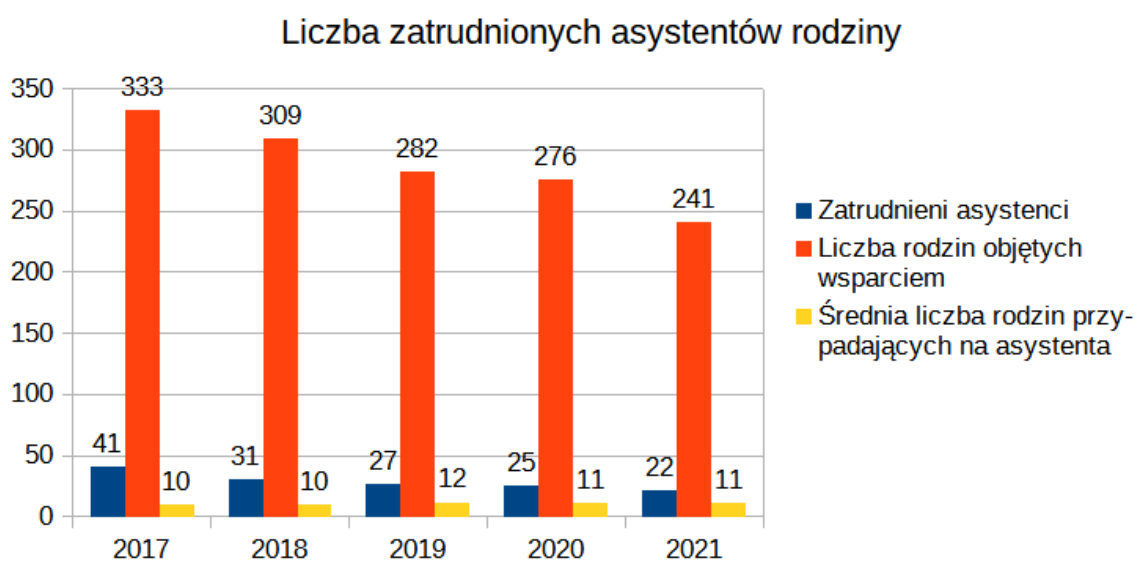
18 WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

Działania podejmowane wobec rodziny będącej w kryzysie i kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin skierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, jak również dla kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem

kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie” i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę.

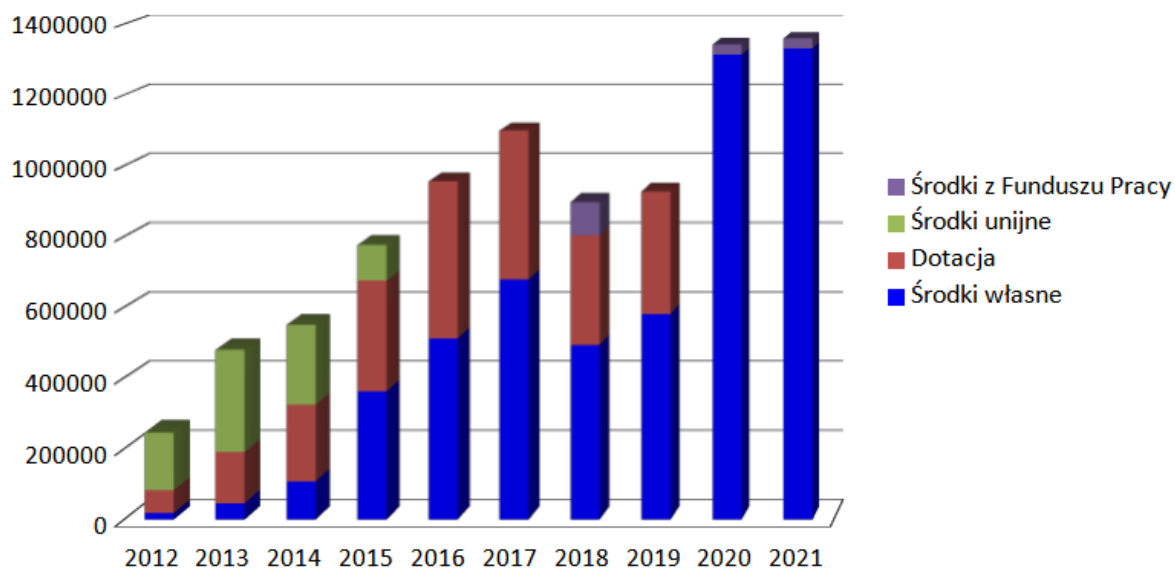
W 2021 roku na 1081 rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w 334 rodzinach występował problem opiekuńczo – wychowawczy z których 241 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zostało objętych wsparciem asystenta. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma kompleksowy charakter i odpowiada na potrzeby rodzin. Zadanie to realizują asystenci rodziny, których misją jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i poprawy funkcjonowania rodziny.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

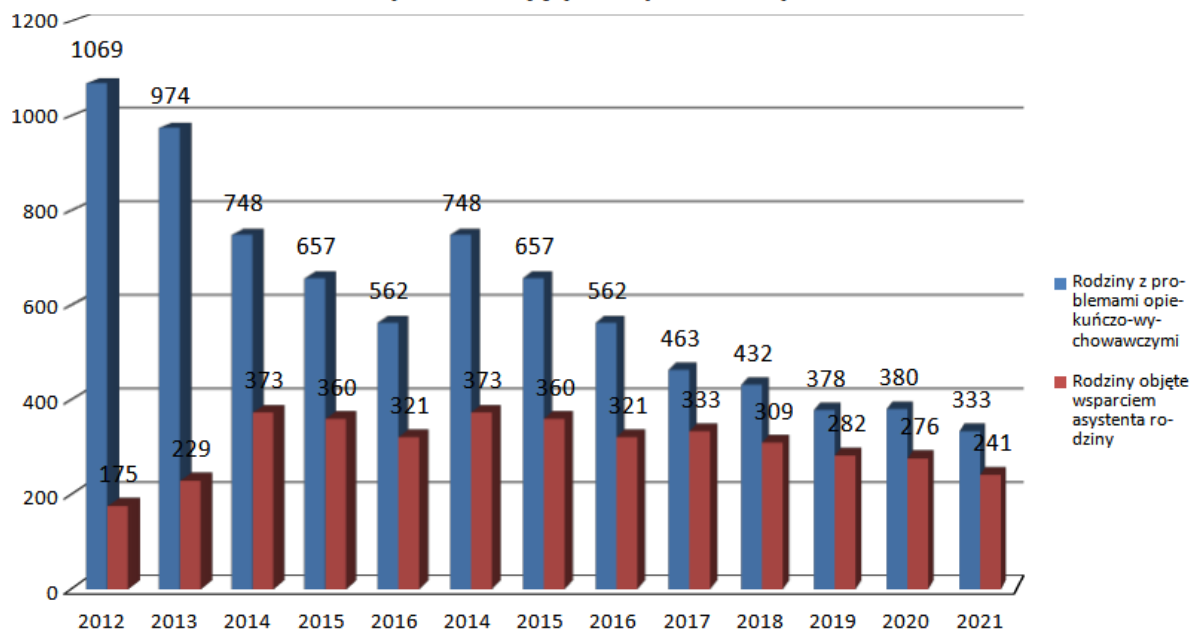
Od dwóch lat liczba asystentów rodziny utrzymuje się na stałym poziomie. Zatrudnienie ich obecnie finansowane jest ze środków z Funduszu Pracy i środków własnych Gminy.

Środki finansowe na zatrudnienie asystentów rodziny według źródeł finansowania

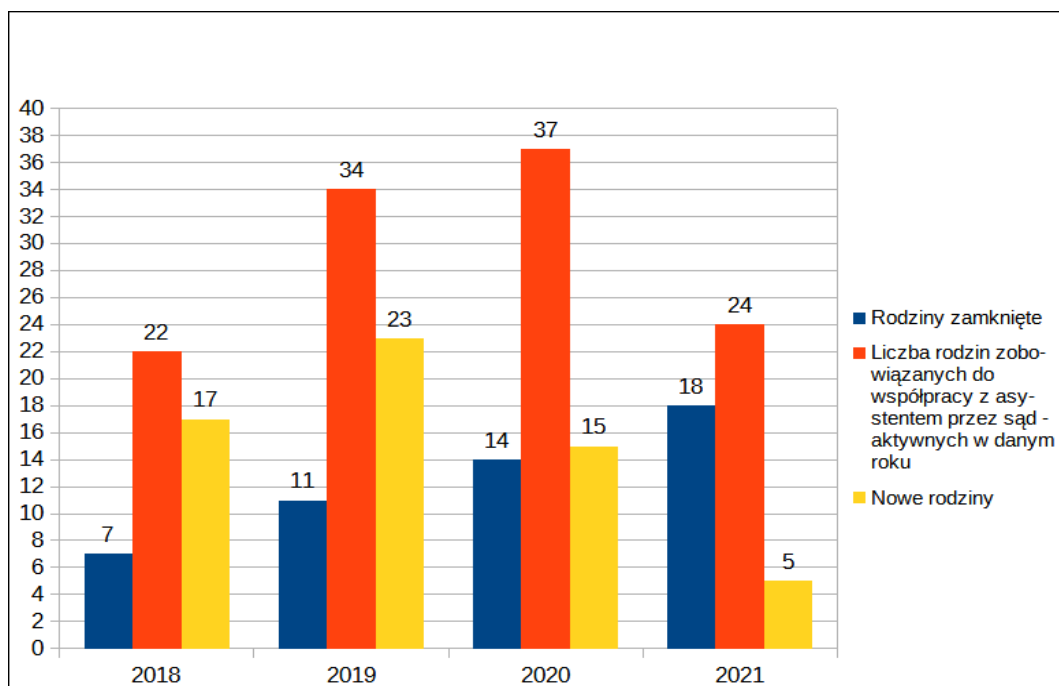

W 2021 r. asystenci rodzin spośród 334 rodzin ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, objęli wsparciem 241 rodzin, co stanowi 72% rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

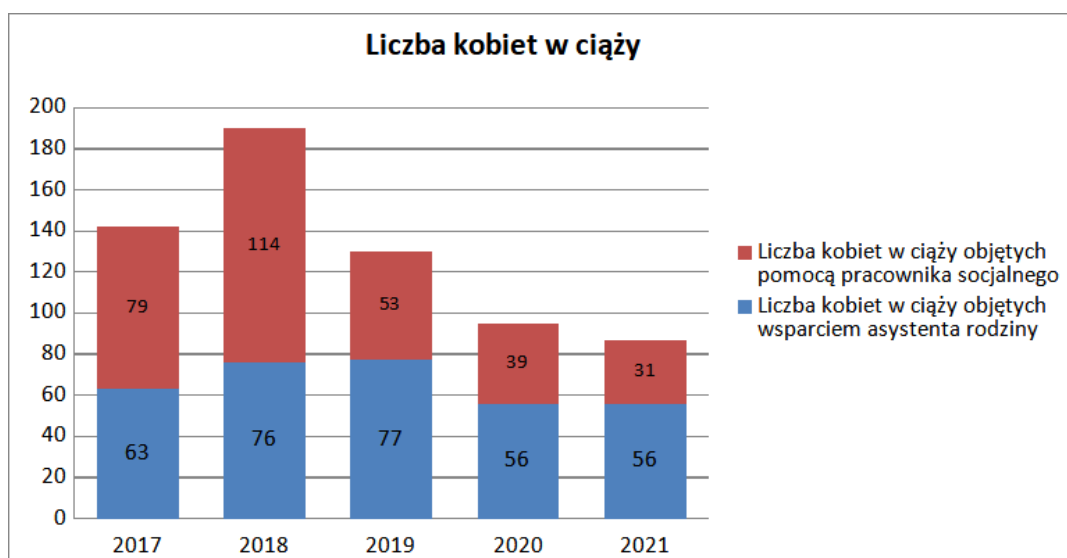
Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w stosunku do liczby rodzin objętych wsparciem asystenta

Współpraca z asystentem następuje po wyrażeniu zgody przez rodzinę, a praca asystenta ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę zdolności do prawidłowego funkcjonowania lub nie wyrażania przez rodzinę zgody na współpracę. Również Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, bądź realizowania innych form pracy z rodziną.

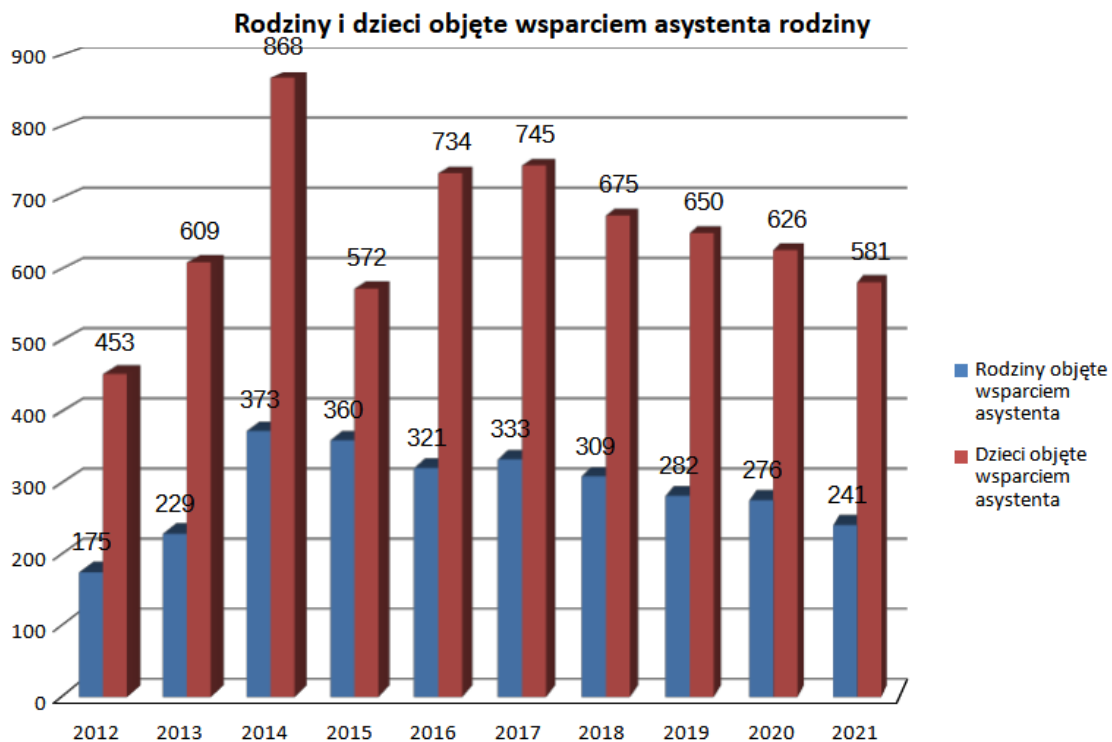

Zgodnie z ustawą „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. kobiety w ciąży traktowane są jako szczególna grupa, do której kierowane jest dodatkowe wsparcie. Wsparciem zgodnie z w/wym. ustawą w 2021 r. objęto 87 kobiet w ciąży, z czego bezpośrednio z asystentem rodziny współpracowało 56, a 31 było objęte pomocą pracownika socjalnego.

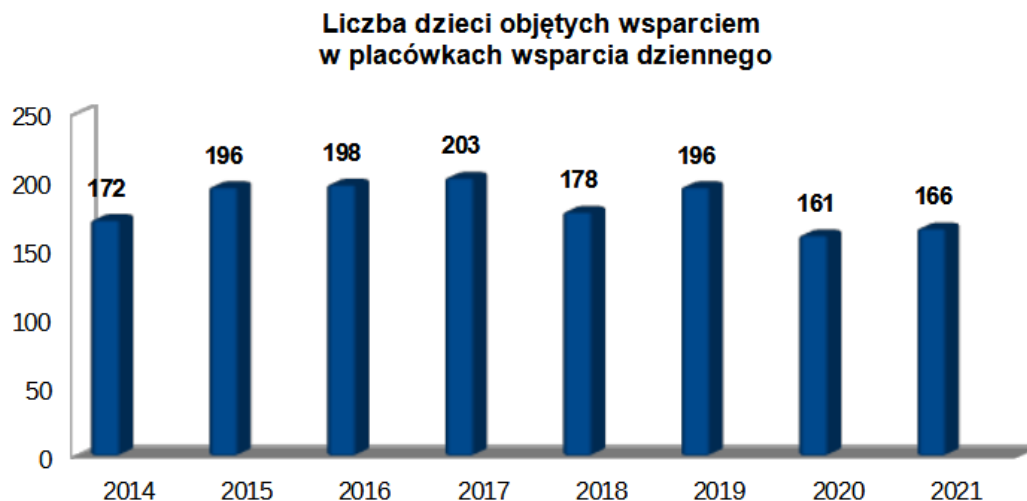
W roku 2021 wsparciem asystenta objęto 241 rodzin (z czego 84 stanowią rodziny niepełne, w których przebywa 171 dzieci.) oraz 581 dzieci przebywających w tych rodzinach.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta na przestrzeni kilku lat.

18.1 PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

W celu pomocy rodzinie dzieci mogą korzystać z miejsc w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez Gminę. W 2021 r. w zajęciach organizowanych przez Zespół Placówek Wsparcia Dziennego prowadzonych przez MOPS, uczestniczyło 166 dzieci.

Z zachowaniem wszelkich procedur dotyczących utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego w ramach zadań w roku 2021 Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze, integracyjne a także profilaktyczne; odbyło się kilkanaście wycieczek oraz spotkań okolicznościowych. Przez cały rok, placówki

wsparcia dziennego zapewniały systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców. Zorganizowano dla podopiecznych wypoczynki zimowy oraz letni.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dzięki współpracy z innymi organizacjami i instytucjami współorganizował i uczestniczył w imprezach i projektach integracyjno – edukacyjnych.

W okresie nauki zdalnej w szkołach podstawowych, placówki uruchomione były od rana, udostępniono łącznie 12 stanowisk komputerowych dla dzieci, które nie miały możliwości odbywania nauki zdalnej w domu. Wychowawcy w tych dniach byli do dyspozycji przez 8 godzin. Ponadto przez cały rok prężnie działała grupa na facebooku, na której cały czas umieszczane były fotorelacje z naszych działań. Na stronie dzielimy się również wiadomościami edukacyjnymi i nie tylko, udostępniane były pomysły jak aktywnie i kreatywnie spędzać czas wolny, zachęcano do aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia.

Tabela 28. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych.

	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	ul. Mickiewicza 2658-300 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Śródmieście	15
2	ul. Grota Roweckiego 3a58-309 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Piaskowa Góra	15
3	ul. Grodzka 7158-316 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Podzamcze	15
4	ul. Niepodległości 6458-303 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Podgórze	15

Tabela 29. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Liczba miejsc
1	Placówka wsparcia pn. Świetlica środowiskowa- forma opiekuńcza z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	ul. B. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu ul. B. Chrobrego 45	25

Tabela 30. Placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych.

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1.	Pl. M. Darowskiej 1B 58-305 Wałbrzych	Świetlica Kuźnia Talentów – prowadzona przez Fundację Edukacyjną im. S. Wandy Garczyńskiej	30
2.	Glinnik Nowy ul. Glinicka 3 58-303 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
3.	Rusinowa ul. Osiedle Górnicze 58-308 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
4.	Biały Kamień ul. Gen. Andersa 58-304 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
5.	Sobięcin ul. 1-go Maja 112 58-305 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oddział Powiatowy	15

19 PIECZA ZASTĘPCZA – ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM RODZICÓW.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest organizatorem pieczy zastępczej na terenie Wałbrzycha. System pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie czasowej opieki oraz wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania jej przez rodziców.

W skład systemu wchodzi piecza rodzinna (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) oraz piecza instytucjonalna (placówki opiekuńczo – wychowawcze). Prowadzi się również pracę z rodziną naturalną dziecka, poprzez intensywne działania mające na celu powrót dziecka do rodziny pochodzenia.

19.1 ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Rodzinną pieczę zastępczą w Wałbrzychu tworzą rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinne domy dziecka.

Na koniec 2021 roku w Wałbrzychu funkcjonowało 294 rodziny zastępcze w tym w 12 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 510 dzieci, z czego nieco ponad połowa, tj. 257 wychowywanych jest w rodzinach zastępczych spokrewnionych, czyli przez dziadka, babcię czy pełnoletnie rodzeństwo. Niemal 60% opiekunów zastępczych stanowią osoby samotne. Największą liczbę osób pełniących funkcję rodzin zastępczych stanowią osoby pomiędzy 51 a 60 rokiem życia (75 rodzin) a także osoby pomiędzy 61 a 70 rokiem życia (73 rodziny) – głównie w spokrewnionych rodzinach zastępczych (54 rodziny w pierwszej przywołanej kategorii wiekowej i 65 rodzin w drugiej kategorii).

Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2018-2021 zawierają poniższe tabele.

Tabela 31.

Rodziny zastępcze	2018		2019		2020		2021	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Zawodowe	7	36	6	25	5	15	11	41
Niezawodowe	72	102	77	121	82	122	81	127
Spokrewnione	201	249	197	251	192	246	190	257
Rodzinne domy dziecka	8	55	12	77	13	86	12	85

Rodziny zastępcze	2018		2019		2020		2021	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Razem	288	442	292	474	292	469	294	510

Tabela 32. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich wałbrzyskich dzieci w latach 2018-2021 poza Wałbrzychem.

Rodziny zastępcze	2018		2019		2020		2021	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
zawodowe	5	8	5	8	6	11	6	14
niezawodowe	30	36	30	36	33	39	31	36
spokrewnione	25	31	26	35	28	37	26	34
rodzinne domy dziecka	3	6	4	4	2	2	2	2
Razem	63	81	65	83	69	89	65	86

W roku 2021 nastąpił duży wzrost liczby dzieci przysposobionych. Dzięki ścisłej współpracy z Sądem Rejonowym w Wałbrzychu oraz dwoma ośrodkami adopcyjnymi (z Wrocławia i Jeleniej Góry) trzydzieścioro wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało w rodzinach adopcyjnych, podczas gdy w roku 2020 przysposobionych zostało zaledwie troje. Istotny jest również spadek liczby dzieci kierowanych z rodzinnej do instytucjonalnej pieczy zastępczej – w roku 2020 przekierowanych zostało 33 dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych, natomiast w 2021 roku – o 18 dzieci mniej.

Tabela 33. Rotacja dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2018-2021.

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba dzieci, które powróciły do rodziców biologicznych	16	28	37	35
Liczba dzieci przysposobionych	13	12	3	30
Liczba dzieci przeniesionych do innej pieczy rodzinnej	13	4	13	11
Liczba dzieci przekierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej	8	6	33	15

PROJEKTY NA RZECZ WSPARCIA I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Poradnictwo specjalistyczne.

W celu poprawy funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz podniesienia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne (psychologiczno-pedagogiczne) zarówno dla

opiekunów zastępczych jak i wychowanków przebywających w pieczy zastępczej. Ponadto rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka kierowani są na szkolenia lub warsztaty prowadzone przez instytucje zewnętrzne (m.in. Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej). Ponadto rodziny zastępcze mają zapewnioną opiekę i wsparcie ze strony koordynatorów oraz pracowników socjalnych.

W roku 2021 Zespół Poradnictwa Specjalistycznego objął wsparciem 143 rodziny, którym udzielono 450 porad. W większości konsultacje odbywały się w domach rodzin zastępczych a także w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Konsultacje dotyczyły głównie problemów wychowawczych rodzin z dziećmi, emocjonalnych dzieci i opiekunów zastępczych, relacji panujących w rodzinie, komunikacji, problemów edukacyjnych, jak również straty bliskich osób.

W roku 2021 psycholog i pedagog przeprowadzili dwudniowe szkolenie pn. „Trudności dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”, skierowane do rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach podniesienia kwalifikacji zawodowych. Opiekunowi zastępczy jak również wychowankowie kierowani byli na różnorodne warsztaty prowadzone przez specjalistów w Centrum Aktywności Lokalnej w Wałbrzychu. W ciągu roku dziesięciu wychowanków przebywających w pieczy zastępczej wzięło udział w dwóch warsztatach dot. emocji, w ramach których odbywały się zarówno spotkania grupowe jak i indywidualne rozmowy z psychologiem.

W roku 2021 przeprowadzane były także szkolenia dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Tabela 34. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka w latach 2019-2021.

Rok	Niezawodowe rodziny zastępcze	Rodzinne domy dziecka
2019	20	9
2020	35	0
2021	31	6 osób (3 rodziny)

Liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze nadal jest na dość wysokim poziomie jak w roku ubiegłym. W utrzymaniu takiego stanu niewątpliwie duży wpływ miały: prowadzona kampania społeczna na rzecz rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskanie środków na wsparcie działań promocyjnych z instytucji zewnętrznych.

2. Projekt „Dołącz do nas – Zostań rodziną zastępczą”

Istniejący stan epidemii oraz wdrażanie obostrzeń w zakresie życia społecznego, wpłynęło na ograniczenia związane z realizacją działań promujących rodzicielstwo zastępcze.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu rozpoczął w maju 2021 r. kampanię społeczną promującą rodzicielstwo zastępcze pn. „Dołącz do nas – zostań rodziną zastępczą”. Akcja jest kontynuacją wydarzeń rozpoczętych już w roku 2020. Znaczna część środków finansowych na przeprowadzenie kampanii pochodziła z Fundacji EY z siedzibą w Warszawie (kwota wsparcia: 7.000,00 zł), w ramach wygranego konkursu „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego – kampania społeczna”, a także ze środków Gminy Wałbrzych (kwota wsparcia:

3.000,00 zł). Mając na względzie złożoność grupy docelowej, do której chcieliśmy dotrzeć z przekazem kampanii, wskazane było zastosowanie różnorodnych kanałów i narzędzi komunikacyjnych. Zostały one zoptymalizowane do potrzeb odbiorcy, a także do ogłoszonego stanu epidemii w kraju. Działania w dużej mierze skoncentrowane były na przekazie i promocji w mediach społecznościowych oraz w internetowych lokalnych portalach informacyjnych.

Kampania społeczna realizowana w roku 2021 polegała na m.in.:

- organizacji spotkań promocyjno-informacyjnych z mieszkańcami Wałbrzycha (podczas wydarzeń lokalnych, pikników, zawodów sportowych) w kilku dzielnicach naszego miasta; podczas imprez odbyła się dystrybucja ulotek promujących rodzicielstwo zastępcze,
- publikacji wywiadów w lokalnych mediach (z kierownikiem oraz koordynatorem Działu Pieczy Zastępczej),
- publikacji artykułów w prasie oraz portalach informacyjnych,
- produkcji spotu reklamowego (dzięki wsparciu finansowemu Fundacji EY oraz Gminy Wałbrzych),
- organizacji premiery filmu promocyjnego,
- nawiązaniu współpracy na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w Wałbrzychu z partnerami (firmami i instytucjami działającymi w Wałbrzychu m.in. Wałbrzyskim Centrum Sportowo-Rekreacyjnym AQUAZDRÓJ, Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia, Stowarzyszeniem „GÓRNIK WAŁBRZYCH 2010” oraz Komendantem Hufca ZHP Ziemi Wałbrzyskiej).

Ponadto na terenie miasta dwukrotnie przeprowadzona została kampania polegająca na umieszczeniu citylightów na przystankach komunikacji miejskiej oraz billboardów promujących rodzicielstwo zastępcze.

Najważniejszym elementem kampanii była produkcja filmu promującego rodzicielstwo zastępcze – spot dotarł już do niemal 20 tys. użytkowników mediów społecznościowych oraz

tysiąca osób poprzez kanał youtube. Największym sukcesem kampanii pozostaje jednak pozyskanie i przeszkolenie 31 osób na rodziny zastępcze.

Poza działaniami promocyjnymi i informacyjnymi j prowadzona jest ścisła współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, fundacjami, organizacjami pozarządowymi, szkołami, sądami, ośrodkami zdrowia oraz instytucjami i podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

19.2 INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.

W przypadku gdy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione opieki dziecko może być umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Na koniec 2021 roku w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Wałbrzycha przebywało 120 dzieci, natomiast 23 dzieci z Wałbrzycha przebywało na terenie powiatu.

Tabela 35. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Wałbrzycha w latach 2018 – 2021.

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
Razem w placówkach wałbrzyskich	150	125	121	120
Razem w obcych placówkach	27	17	18	23
Razem wszystkich dzieci	173	142	139	143

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych utrzymuje się na podobnym poziomie na przełomie trzech ostatnich lat. Na dzień 31.12.2021 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Wałbrzycha posiadały 20 wolnych miejsc. W wałbrzyskich placówkach przebywało 14 dzieci spoza powiatu.

Do 31.08.2021 r. na terenie miasta funkcjonowało 10 placówek opiekuńczo -wychowawczych (w tym 6 prowadzonych przez Gminę i 4 przez Fundację Salvator).

Fundacja Pomocy Dzieci i Młodzieży „Salvator” prowadziła na terenie miasta 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze do dnia 31.08.2021 r., tj. czasu trwania umowy z Fundacją. Po zakończeniu działalności, dzieci przebywające w prowadzonych przez fundację placówkach, zostały przekierowane do placówek utworzonych od dnia 01.09.2021 r. przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wałbrzychu (tj. 4 gminnych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjno-interwencyjnego).

Funkcjonowanie placówek zostało ujednoczone, łączone są działania socjalizacyjne dla dzieci. Zakupione zostały przez Gminę dwa nowe budynki, przy ul. Spacerowej oraz przy ul. Św. Jadwigi. Podniesiono standard domów.

Obecnie funkcjonuje 10 gminnych placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjno – interwencyjnego.

Tabela 36. Wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta i poza Wałbrzychem oraz liczba umieszczonych w nich dzieci na przełomie trzech ostatnich lat (stan na 31.12.2021 r.).

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wałbrzychu			
Dom Jedyńka ul. Bema 101, 58-304 Wałbrzych	14	14	12
Dom Dwójka ul. Witosza 35, 58-306 Wałbrzych	12	14	14
Dom Trójka ul. Asnyka 13/A, 58-301 Wałbrzych	11	7	11
Dom Czwórka ul. Asnyka 13/B, 58-301 Wałbrzych	12	12	15
Dom Piątka ul. Niepodległości 64, 58-303 Wałbrzych	5	10	13

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
Dom Szóstka ul. Truskawkowa 12, 58-308 Wałbrzych	5	11	12
Dom Siódemka* ul. św. Jadwigi 10, 58-300 Wałbrzych	-	-	13
Dom Ósemka* ul. Spacerowa 48, 58-304 Wałbrzych	-	-	12
Dom Dziewiątka* ul. Miła 37, 58-304 Wałbrzych	-	-	10
Dom Dziesiątka* ul. Miła 39, 58-304 Wałbrzych	-	-	8
Razem w placówkach wałbrzyskich	113	121	120
Dom dziecko „Carina” w Nowym Siodle	7	4	3
Dom Dziecka w Jedlinie Zdroju	3	1	-
Pozostałe placówki	7	13	20
Razem poza Wałbrzychem	17	18	23
Razem	130	139	143

19.3 POPRAWA SYTUACJI I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ.

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, pomimo ukończenia 18 roku życia, nadal wymagają wsparcia, aby móc samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie.

W roku 2021 udzielono wsparcia w formie pomocy na kontynuowanie nauki:

- 46 wychowankom z rodzin zastępczych,
- 17 wychowankom z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wypłacono 5 świadczeń na usamodzielnienie oraz 6 na zagospodarowanie. W ubiegłym roku wspólnie z wychowankami i wskazanymi przez nich opiekunami usamodzielnienia opracowano 108 nowych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (IPU).

Tabela 37. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków.

Rok	Kontynuowanie nauki	Zagospodarowanie	Usamodzielnienie
2016	87	15	15
2017	91	13	31
2018	110	18	18
2019	74	8	9

Rok	Kontynuowanie nauki	Zagospodarowanie	Usamodzielnienie
2020	75	8	15
2021	63	6	5

WSPARCIE POPRZEZ ZAPEWNIENIE POBYTU W MIESZKANIACH CHRONIONYCH TRENINGOWYCH.

Osoby usamodzielniane miały również możliwość zamieszkania w dwóch mieszkaniach chronionych funkcjonujących na terenie miasta Wałbrzycha. W mieszkaniu przy ul. Karkonoskiej, które przeznaczone jest dla 4 kobiet, oraz w mieszkaniu przy ul. Szkolnej przeznaczonym dla 4 mężczyzn. W 2021 r. lokale zostały wyposażone w meble i sprzęty gospodarstwa domowego, przeprowadzono m.in. w jednym z mieszkań remont łazienki, pomalowano pomieszczenia, wymieniono meble oraz łóżka. Na koniec roku 2021 roku w mieszkaniach chronionych treningowych przebywało 8 wychowanków pieczy zastępczej, w tym 4 kobiety i 4 mężczyzn. Wszyscy mieszkańcy oczekują na lokale socjalne lub lokale do remontu. Po otrzymaniu mieszkań będą mogli starać się o przyznanie wsparcia w formie na zagospodarowanie oraz usamodzielnienie.

WSPARCIE POPRZEZ PROWADZENIE PRACY SOCJALNEJ, SPOTKAŃ MOTYWACYJNYCH.

Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej mogą liczyć nie tylko na wsparcie w opracowywaniu indywidualnych programów usamodzielnienia, oraz na pomoc w ich realizacji. Proces usamodzielnienia wzmacniany jest poprzez dodatkowe szkolenia, kursy, spotkania motywacyjne, udział w projektach zmierzających do rozwoju kompetencji społecznych wychowanków. W sposób ciągły prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne).

20 UCHWAŁY 2021– MOPS

Tabela 38.

Lp.	Uchwała /numer z dnia	Tytuł uchwały	Termin obowiązywania
1	Uchwała nr XXX/321/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 14 stycznia 2021 r.	w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XXIX/306/20 z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Wałbrzycha na lata 2021-2025	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.
2	Uchwała Nr XXXI/333/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 stycznia 2021 r.	w sprawie zmiany Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2021 r., poz. 672 z dnia 8.02.2021)

Lp.	Uchwała /numer z dnia	Tytuł uchwały	Termin obowiązywania
3	Uchwała Nr XXXII/338/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha dnia 4 marca 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Nr V/51/19 z dnia 31 stycznia 2019 r. Rady Miejskiej Wałbrzycha w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia – Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz.U. Urz. Woj. Dol. Z 2021, poz. 1323 z dnia 16.03.2021)
4	Uchwała Nr XXXII/339/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 4 marca 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Nr LV/693/18 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia – schroniskach dla osób bezdomnych	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz.U. Urz. Woj. Dol. z 2021 poz. 1322 z dnia 16.03.2021
5	Uchwała Nr XXXII/340/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 4 marca 2021 r.	W sprawie wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego za okres trzech miesięcy kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia wniosku.	Uchwała weszła w życie z dniem 1 lipca 2021 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz.U. Urz. Woj. Dol. z 2021 , poz. 1546 z dnia 16.03.2021
6	Uchwała Nr XXXIII/370/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 25 marca 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Nr XXXII/340/21 z dnia 4 marca 2021 w sprawie wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 roku i podlegała ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz.U. Urz. Woj. Dol. z 2021, poz. 1546, z dnia 30.03.2021
7	Uchwała Nr XXXIII/371/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 25 marca 2021 r.	w sprawie określenia zadań powiatu, na które przeznaczone są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 roku	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlegała ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.
8	Uchwała Nr XL/446/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 30 września 2021 r.	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Województwa Dolnośląskiego (Dz.U. Urz. Woj. Dol. z 2021, poz. 4739 z dnia 15.10.2021)
9	Uchwała Nr XLII/471/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 23 listopada 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Nr XL/226/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 20 maja 2005 r. w sprawie określenia warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistycznie usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2022 r.(Dz.U. Woj. Doln. z 2022, poz. 5504 z dnia 29.11.2021)

Lp.	Uchwała /numer z dnia	Tytuł uchwały	Termin obowiązywania
10	Uchwała Nr XLIII/495/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	W sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na 2022 rok	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i podlegała ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu
11	Uchwała Nr XLIII/496/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	W sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i podlegała ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.
12	Uchwała Nr XLIII/497/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	W sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i podlegała ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.
13	Uchwała Nr XLIII/498/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Nr LV/694/18 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz.U. Woj. Doln. z 2021. poz. 6279 z dnia 29.12.2021 r.)
14	Uchwała Nr XLIII/499/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XXXIII/371/21 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie określenia zadań powiatu, na które przeznaczone są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 roku.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu
15	Uchwała Nr XLIII/500/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	W sprawie przyjęcia Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.
16	Uchwała Nr XLIII/501/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r.	Zmieniająca uchwałę Nr XXXIII/370/21 z dnia 25 marca 2021 w sprawie wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego za okres trzech miesięcy kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia wniosku.	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dol. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2022, poz. 499 z dnia 27.01.2022 r.)

21 DZIAŁANIA MOPS PODEJMOWANE W CELU MINIMALIZACJI ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA PUBLICZNEGO ZWIĄZANEGO Z ROZPRZESTRZENIANIEM SIĘ WIRUSA SARS-COV-2

MOPS realizuje bieżące zadania z sposób ciągły z ograniczeniem bezpośredniego kontaktu z osobami wymagającymi wsparcia. Stworzono Bezpieczne Procedury Obsługi Klientów, które dostosowywane są do obowiązujących wymogów sanitarnych.

[\(https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczne-procedury/\)](https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczne-procedury/);

Kontynuowano okresowo pracę zdalną oraz rotacyjny system pracy pracowników;

Zakupiono i przekazywano środki dezynfekujące, rękawice, maseczki, zalecano ich bezwzględne używanie;

Kontynuowano we wszystkich budynkach MOPS konieczność ozonowania, zamgławiania (zgodnie z ustalonym harmonogramem). Zalecono codzienne dezynfekowanie klamek, toalet, sprzętu komputerowego, telefonów;

W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców w sprawach wymagających wsparcia psychologicznego dla osób objętych kwarantanną domową działały telefony przy których codziennie dyżurowali psychologowie.

[\(https://mops.walbrzych.pl/pl/wsparcie-psychologiczne-dla-osob-odbywajacych-kwarantanne-domowa/\)](https://mops.walbrzych.pl/pl/wsparcie-psychologiczne-dla-osob-odbywajacych-kwarantanne-domowa/);

Kontynuowano działalność autorskiej kampanii lokalnej „Bezpieczna Kwarantanna”, której celem jest świadczenie pomocy osobom/rodzinom przeżywającym kryzysy wywołane sytuacją pandemii. Działania podejmowane w ramach kampanii dotyczą tworzenia warunków dbania o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne.

<https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczna-kwarantanna/>

Kontynuowano Pomoc zakupową dla seniorów (informacje na stronie www, w lokalnej prasie, mediach. Realizacja programu „Wsparcie Seniora”. Rozszerzenia pomocy zakupowej na akcję „Przyjaciele z Wałbrzycha”.

<https://mops.walbrzych.pl/pl/pomoc-zakupowa-dla-seniorow-infolinia-74-66-40-900/>

Kontynuowano działalność specjalnej infolinii, dotyczącej udzielenia informacji osobom, które potrzebują pomocy, zwłaszcza ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Infolinia MOPS 74 66 40 800, czynna od poniedziałku do niedzieli w godz. 7:30 do 19:00.

<https://mops.walbrzych.pl/pl/infolinia-74-66-40-800-czynna-od-poniedzialku-do-niedzieli-w-godz-730-do-1900/>

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze są realizowane przez Zleceniobiorców. Sposób ich realizacji jest na bieżąco monitorowany. Wykonawca jest w stałym kontakcie z pracownikami zamawiającego; został ponadto zobowiązany do składania specjalnych raportów drogą mailową uwzględniających informację nt. sytuacji w środowiskach, podjętych działań i środków minimalizujących ryzyko zachorowania.

Realizacja umowy na dożywianie osób dorosłych – we współpracy z wykonawcą ustalono bezpieczne zasady wydawania posiłków; Wykonawca jest w stałym kontakcie mailowym i telefonicznym z pracownikami zamawiającego; został ponadto zobowiązany do składania specjalnych raportów drogą mailową uwzględniających informację nt. sytuacji w lokalach, podjętych działań i środków minimalizujących ryzyko zachorowania.

Monitorowana jest na bieżąco sytuacja osób będących w kwarantannie, w zależności od potrzeb, zgodnie z procedurami dostarczamy im żywność i posiłki.

<https://mops.walbrzych.pl/pl/dostarczanie-zywnosci-osobom-w-kwarantannie/>

Prowadzenie działań edukacyjnych poprzez strony internetowe dot. przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom.

<https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczna-kwarantanna/>

Wyzwań dotyczących wychowania.

<https://mops.walbrzych.pl/pl/dzialania-pedagoga-dwr/>

Realizacja zadania pn. transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi Sars – CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych, uruchomienie infolinii od 15.01.2021, czynnej w godz. 8.00 – 15.00 od pon. do piątku - 74 6640909

<https://mops.walbrzych.pl/pl/transport-na-szczepienia-przeciw-wirusowi-sars-cov-2/>

Pomoc w rejestracji na szczepienia osobom 70+ (prac. socj., wolontariat)

Od 16 marca 2021 uruchomiono specjalną infolinię dla mieszkańców Wałbrzycha 7406640933 czynną od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 15.00 w celu zapisania się na szczepienie. Linię obsługuje pracownik DRON, od 12 kwietnia uruchomiono dodatkowe stanowisko infolinii (DO)

<https://mops.walbrzych.pl/pl/zapisy-na-szczepienia-w-starej-kopalni/>

Załącznikami do Raportu są działania podejmowane w MOPS w Wałbrzychu w 2021 r. wraz z plakatami, zdjęciami dokumentującymi zadania poszczególnych zespołów/działów. Pracę i działania MOPS obrazuje także film pt. „Dajemy moc”, nakręcony w 2021 r.

<https://www.youtube.com/watch?v=fP6kijLMRsl&t=9s>